

FLOTTANS MÄN

KAMRATSKAP

ÖRLOGSTRADITION

SJÖFÖRSVAR

Nr 3 2018

FLOTTANS MÄN

Tidskrift för Flottans Mäns Riksförbund

Nr 3 sept 2018

Årgång 84

ISSN 0015-4431

Förbundets Høge Beskyddare:

AMIRALEN H.M KONUNG CARL XVI GUSTAF

Rikshedersordförande:

Jens Nykvist

MARINCHEF

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Olle Melin - bmelinolle@gmail.com

Tel 070-530 01 77

Författarevägen 9, 371 63 LYCKEBY

GRAFISK FORMGIVNING:

Dag Åshage - epost: paul.assar@gmail.com

Tel 0708-322 813

Fasanvägen 4, 370 30 RÖDEBY

TRYCKERI: Printfabriken, Karlskrona

PRENUMERATION:

Kontakta kansliet. Kostnad 200 kronor/år. 4 nummer.

Kostnad lösnummer 60 kronor.

ANNONSER:

Kontakta Anne-Louise Fröding, 054-86 06 83, 070-522 14 73

Epost: annelouise.froding@gmail.com

Kontakta Bo Schagerberg

Epost: bo.sch@bredband.net

08-530 447 57

KANSLI:

Teatergatan 3, 111 48 Stockholm

Tel: 076-7786870

Öppet tisdagar 09-16

Internet: www.flottansman.se

Adress e-post: riksforbundet@flottansman.se

PLUSGIRONUMMER:

Riksförbundet: 5 88 19-4

Stora Tratten 35 80 22-2

FLOTTANS MÄNS RIKSFÖRBUND

Tillförordnad ordf: Örlogskapten Göran Löfgren

Tel: 070-495 80 14

V.ordf: Krister Hansén

Tel: 070-381 03 12

Sekr och informationsansvarig:

Elektroingenjör Bo Schagerberg Tel: 08-530 447 57.

bo.sch@bredband.net

Kanslichef: Örlogskapten Lennart Bresell

Tel kansliet: 076-778 68 70 Tel hem: 070-774 31 83

lennart.bresell@telia.com

STORA TRATTEN (Arrendator LoF Stockholm)

PL 326, 130 25 Ingmarsö Tel: 070-20 30 743

Telefontid juni-augusti 09-10, 17-18

Ur innehållet:

Sjösättning av *HMS Gotland*

4-5

En marin för Sverige

6-7

Wasaskjulsconcert

9

En händelse i andra världskrigets skugga

10

Nordiskt marint kamratföreningsmöte

11

Stångminbåt N:o7

12

Lokalföreningen i Östersund har upphört

13

Bokhörnan

16-17

Frivilliga Resursgruppen Västervik

18

Vad en gammal bild kan berätta

19

Marinbasen drar ett tungt lass

20

Gammalt och nytt på af Trolle

21-23

Projekt Ektimmer och Linjeskepp

24-25

Marin mineringsförmåga övades

28

Marinchefen har ordet

30-31

Marina bastjänsten

32-33

Marindagen i Karlskrona

36-37

Lokalföreningarna

38-47

Omslagsbild:

Ubåten Gotland klar att sjösättas efter halvtidsmodifiering. Foto Rebecka Signäs

Nummer 4 2018 utkommer i dec Manusstopp den 15 nov.

Johan Forslund död

Vår ordförande Johan Forslund avled den 30 juli. Johan led av cancer, vilken tyvärr inte gick att bota.

Johan tog emot stafettpinnen som förbundsordförande efter Gunnar Bengtsson under Riksårs-mötet i Höllviken den 17 maj 2008.

Johan tillbringade hela sitt yrkesverksamma liv i Flottan med omväxlande tjänstgöring på jagare, fregatter, patrullbåtar och segelfartyg samt gjorde två långresor med Älvsnaven och tjänst i olika staber. De avslutande åren innan pensioneringen var Johan resande försvarsattaché i Malaysia parallellt med tjänstgöring i Försvarsdepartementet.

Kamratföreningen Flottans Män har tre ledord för verksamheten:

Kamratskap Örlogstradition Sjöförsvar

Dessa ledord låg verkligen Johan varmt om hjärtat och hans förmåga att uttrycka sig både verbalt och i text kom där helt till sin rätt. Johan missade aldrig i sina tal att ta upp våra ledord. Samma sak framgår inte minst i Johans 41 ledare i vår tidskrift. Dessa sidor har alltid skapat ett stort intresse även utanför vår egen krets och Johan fick ofta positiva omdömen såväl från våra medlemmar som utomstående om de åsikter, han framförde i sina ledare. Slutorden i Johans sista ledare får väl markera hans kamp ”Det är hög tid att våra ledande politiker förstår behovet av en stark flotta”.

Efter Johans initiativ infördes, att Riksförbundet Flottans Män vart tredje år skulle genomföra ett symposium om någon viktig händelse i Flottans

historia. Bra föredragshållare skulle engageras och en bok skulle ges ut, där symposiet redovisades. Detta resulterade i ett symposium på Försvarshögskolan i november 2012 under ämnet ”Pansarbåtsinsamlingen 1912” och ett symposium på Sjöhistoriska museet i november 2015 under ämnet ”Jagarköp i krig 75 år”. Dessa symposier väckte uppmärksamhet i samhället långt utanför Kamratföreningen Flottans Män.

Johan, din tid som ordförande präglades av bra ledarskap, omtanke om medlemmarna och att alltid ha kamratföreningens bästa för dina ögon. Tack för dina insatser för Flottans Män.

Göran Löfgren Olle Melin Lennart Bresell

Begravningsceremonin för Johan Forslund ägde rum torsdagen den 30 augusti i Ingarö kyrka. Flottans Män representerades av hela styrelsen, kanslichefen och sekreteraren samt ett stort antal medlemmar. Till detta kom många vänner, arbetskamrater med flera, vilka fyllde kyrkan. Ceremonin i kyrkan blev ett fint farväl till en uppskattad förbundsordförande, arbetskamrat och vän.

Till förbundet har inkommit ett 70-tal telegram och en penningssumma till Johans minne.

Sjösättning av *HMS Gotland*

Under högtidliga former sjösattes HMS Gotland den 20 juni efter en länge tids modifiering på Saab Kockums varv i Karlskrona.

På Saab Kockums varv råder en festlig stämning i det vackra, men blåsiga, försommarvädret. Det är äntligen dags för sjösättningen av *HMS Gotland* efter halvtidsmodifieringen.

Gotlandsklassen, uppkallad efter den första ubåten i sin klass, *HMS Gotland*, levererades ursprungligen till Försvarsmakten i mitten av 90-talet och var då en av världens mest moderna ubåtsklasser.

Efter ett antal år med viktiga uppdrag både nationellt och internationellt var det så dags för en så kallad halvtidsmodifiering. En halvtidsmodifiering är en sorts livstidsförlängning av ubåten, där det bland annat finns utrymme att modifiera och modernisera olika system ombord. Detta förfarande utgör en naturlig del i en ubåts livstid.

För *HMS Gotland* har halvtidsmodifiering inneburit

Marinens Musikkår spelade

en hel del moderniseringar och ubåten har bland annat fått uppdateringar, som kommer att finnas i nästa generations ubåtar. Nästa generations ubåtar, den klass som fått namnet A26, byggs även de för närvarande av Saab Kockums. Detta gör att övergången från Sveriges nuvarande ubåtsförmåga, till dess att A26 levereras till Försvarsmakten blir mindre, då de svenska ubåtsbesättningarna redan hunnit arbeta med vissa av de kommande systemen.

Ubåtsbesättningen som tillhör HMS Gotland har under tiden för halvtidsmodifieringen genomgått flertalet utbildningar för att vara redo att börja arbeta med de nya systemen.

Ubåten Gotland möter åter Neptuns salar

På förmiddagen den 20 juni var det dags för att åter sjösätta *HMS Gotland*. En stor samling människor hade samlats utanför ubåtshallen på Saab Kockums varv i Karlskrona för att beskåda ubåten sänkas ner i hamnbassängen. Bland annat fick anställda vid Saab Kockums och personal från 1.ubåtsflottiljen lyssna på, när Marinens Musikkår inramade sjösättningen. Vid ceremonin hölls även tal, bland annat av marinchef Jens Nykvist, som själv har sin militära bakgrund i 1.ubåtsflottiljen och Gotlandssystemet.

Under lite drygt två år har förväntningarna på den halvtidsmodifierade ubåten byggts upp och i och med sjösättningen kan nästa steg i processen inledas. Nästa steg för *HMS Gotland* innebär provtursverksamhet i Försvarets materielverks (FMV) regi, men med stöttning

av personal från 1.ubåtsflottiljen samt Sjöstridsskolan. Efter detta är *HMS Gotland* åter redo att levereras till Försvarsmakten.

Rebecka Signäs

Foto Rebecka Signäs

Marinchefen Jens Nykvist samtalar med ubåtsbesättningen

En marin för Sverige

Kungl. Örlogsmannasällskapet har under året utkommit med en skrift, "En marin för Sverige". I skriften argumenterar sällskapet för en starkare marin, i första hand kopplad till folkförsörjningen vid krig eller avspärrning. Tidskriften kommer att införa ett antal artiklar kopplade till boken och vi startar i detta nummer med förordet, signerat sällskapets ordförande Michael Zell och som ger en utmärkt sammanfattning av ämnet. Bakom boken står i första hand projektledaren Peter Bager och akademins sekreterare Bo Rask. Red

Bäste läsare!

Kungl. Örlogsmannasällskapet – Sveriges marina akademi – (KÖMS) är en av Sveriges kungliga akademier och arbetar med frågor inom vetenskapsområdet sjökrig och sjöväsendet i allmänhet.

I detta förslag till ett starkare marint försvar argumenterar vi för vår syn på behovet av åtgärder för att skydda vårt lands vitala intressen med utgångspunkt i den marina och maritima miljön. Texten är ett resultat av seminarier skrivna artiklar och uttalanden under debatter, vilka samtliga utgör delar av akademins ordinarie verksamhet.

KÖMS anser, att behoven av att skydda vår sjöfart, värna vårt sjöterritorium och vår marina infrastruktur måste beaktas vid den strategiska utformningen av det svenska försvaret. Frågan har hittills inte fått den upp-

märksamhet och det genomslag, som den förtjänar. Det har i sin tur medfört, att allvarliga brister förekommer i landets samlade försvarsförmåga.

Det pågår en omfattande rysk modernisering och upprustning både av konventionella militära förband och kärnvapen i vårt närområde. Sverige kan tidigt komma att dras in i en konflikt mellan Nato och Ryssland, rent av före ett agerande mot Nato i förebyggande syfte från rysk sida. Det utövas en hård retorik från Ryssland inte minst kring bruket av kärnvapen. Men det handlar inte bara om upprustning och retorik. I handling bröts den europeiska säkerhetsordningen mycket konkret och handfast genom den ryska invasionen av Krim. I detta läge förbereder Sverige ett nytt försvarsbeslut. I Försvarsberedningens första rapport lyfts försörjningsfrågorna och landets uthållighet fram.

Sverige är ett land helt beroende av sin sjöfart. Utan jämna och förutsägbara leveranser och utskeppningar för vår import och export, en kontinuerlig kustsjöfart inklusive förbindelserna till Gotland, underhåll och skydd av vindkraftparker samt kraft- och kommunikationskablar, riskerar Sverige prövningar, som omedelbart äventyrar vår försörjning och därmed hela vårt samhällsbygge, i förlängningen också vår försvarsvilja. Genom världshandelsavtal och solidaritetsförklaring måste vi dessutom hålla våra hamnar öppna för att i praktiken kunna ta emot och ge militärt stöd.

Marinen har en nyckelroll i dessa centrala förutsättningar för landets försvarsförmåga. Att säkra kontinuerlig försörjning, i all synnerhet under den inledande tremånadersperioden utan hjälp och stöd utifrån som Försvarsberedningen pekar på som troligt scenario, är helt avgörande för vår samlade förmåga som nation. Vi talar här om grundläggande infrastruktur för hela totalförsvaret och samhället.

Sveriges långa kust med ett femtiotal viktiga hamnar kan räknas in i tre operationsområden, i väst, syd och ost. Försvarsmaktsövningar och spel visar, att marinen med nuvarande förmåga under kort tid och med en begränsad uppgift endast klarar att samtidigt verka i ett av dessa tre områden. Kungl. Örlogsmannasällskapets slutsats är därmed, att marinen behöver trefaldigas. Annars måste en mycket svårare fråga ställas än den redan före-

2022 fyller vår flotta 500 år

kommande, ”vilka delar av landet ska vi försvara?”, nämligen ”vilka delar av landet ska vi försörja?”

De förmågor marinen behöver för att klara sin uppgift, har i ljuset av det läge landet nu befinner sig i efter-satts under mycket lång tid. Återuppbyggnaden av marinen är därför inte längre bara en fråga om, vad som ska levereras om de cirka 15 år det normalt tar, innan ett nytt materielprojekt står klart. Situationen gör, att tiden i sig från beslut om anskaffning till leverans har blivit en kritisk faktor.

I syfte att skyndsamt stärka Sveriges marina förmåga förordar vi därför att även modifiera och rusta de två återstående korvetterna i Göteborgsklassen i likhet med de två systerfartygen. Det bör av samma skäl övervägas att delta i annat lands fartygsproduktion, rimligen med något av de länder där vi redan har ett omfattande samarbete. Det ger en förhållandevis snabb effekt och skickar en tydlig signal.

Att bygga vidare på befintliga ritningar på en redan framgångsrik ytfartygsserie, en ”Visby II”, är ytterligare en möjlighet som ett alternativ eller komplement. Det ovanstående skulle sammantaget i relativ närtid och till lägre kostnad än konventionell nyprojektering kunna ge marinen i storleksordningen dubbelt så många korvetter som de sju närvarande. Samtidigt behöver studier om nästa generations ytstridsfartyg påbörjas, där betydande inslag av obemannade farkoster kan övervägas. I samtliga fall ovan bör fartygsburna luftvärnsrobotar ges en roll för att i samverkan med andra luftförsvarssystem höja vårt lands samlade förmåga att skydda oss mot angrepp från luften.

Dagens fem minjaktfartyg är för få för att säkerställa vår rörelsefrihet. Planerad försäljning av två minjaktfartyg bör därför avbrytas. Fartygen modifieras och livstidsförlängs. Studier av kommande minröjningssystem påbörjas, även här med obemannade farkoster som en viktig komponent.

Att skyndsamt öka numerären av ytstrids- och minjaktfartyg är angeläget. Det finns dock även många andra lika angelägna behov för försvaret av vårt land. Men bland försvarsmateriel har våra örlogsfartyg den unika fördelen att kunna verka i alla konfliktnivåer.

Att visa upp sin förmåga vid örlogsbesök och havsövervakning, att hävda sjöterritoriet i tidiga konfliktskeden, skapa tidsmässigt utrymme för totalförsvarets mobilisering samt att med stor kraft och rörlighet kunna avslå militära angrepp. Denna flexibla förmåga i hela det diplomatiska spektrumets tjänst har andra sjöfartsnationer insett och agerar därefter.

Vi förordar, att även den tredje ubåten i Gotlandsklassen halvtidsmodifieras samt att ytterligare två ubåtar av typ A26 beställs. Att gå från nu planerade fyra till sju ubåtar innebär, att vi ständigt kan ha tillräckligt många ubåtar till sjöss för att uppnå ubåtssystemets främsta egenskaper, förmågan att dolt spana över mycket stora områden och utgöra ett hot, var än motståndaren väljer att uppträda.

Att skydda vår sjöfart och hålla leder och hamnar öppna kräver även, att omgivande kust- och skärgårdsområden kan kontrolleras och försvaras. Amfibieförbanden bör ges en ökad förmåga till skydd och försvar av viktig infrastruktur, hamnar, militära basområden och vital terräng enskilt eller tillsammans med andra länders stridskrafter.

Det pågående svensk-finska marina samarbetet framstår som ett viktigt föredöme att bygga vidare på. Vi anser, att amfibieförbanden måste utvecklas mot minst tre amfibiebataljoner med tre bevakningsbåtkompanier. En av de tre amfibiebataljonerna bör vara baserad på västkusten. En amfibiebataljon med ingående delar skulle avsevärt öka säkerheten i inloppslederna till och runt Skandinavians viktigaste hamn Göteborg.

Att öka enbart materieltillförseln enligt förslagen ovan räcker dock inte till den eftersträlvade förmågeökningen. Därför förordas införandet av en flerbemanningsprincip till varje fartyg. En dubblering av materielen med dubbla besättningar ger oss den marina dimensionering vårt samhälles sårbarhet kräver. Ska Sverige försvaras måste Sverige försörjas.

Michael Zell

Ordförande i Kungl. Örlogsmannasällskapet

Michael Zell

Bogseringsövning mellan HMS Nyköping och den danska patrullbåten HFMS Nymfen.
Foto: HMS Nyköping

Dansk övning förbereder för Trident Juncture

Under perioden 13-17 augusti deltog korvetterna *HMS Karlstad* och *HMS Nyköping* i den danska övningen SQUADDEX 33. Övningen genomfördes huvudsakligen i Kattegattområdet. Ledningen under övningen skedde från det danska fartyget *HDMS Peter Willemoes*, där chefen för den danska sjöstyrkan (COM DATG) är placerad. Utöver de svenska fartygen och den danska marinen, deltog även danska stridsflygplan av typen F16 som kvalificerade målresurser.

Ingående i styrkan är fartyget *HDMS Esbern Snare*, som för närvarande är flaggskepp för den stående NATO-styrkan, som benämns SNMG1. Det övergripande målet och syftet för de svenska enheternas deltagande i övningen var att träna och förbereda sig för deltagandet med två korvetter i NATO-övningen TRIDENT JUNC-

TURE 18 (TRJE 18) senare i höst. TRJE 18 är den största övning som den svenska Försvarsmakten deltar i under 2018.

Under TRJE 18 leder Danmark NATO:s stående sjöstyrka (SNMG1), där två svenska korvetter planeras att ingå för samövning inför beredskap inom NRF 2019.

– Att få delta i denna övning skapar förutsättningar för oss att kontrollera sambandslösningarna inför TRJE 18 samt bidrar till att utveckla relationen till de, som ska leda oss under kommande övning. Det leder till ökad interoperabilitet och kommer underlätta kommande samarbete med danska Marinen och NATO inom ramen för övningar och beredskap, säger fartygschefen på *HMS Karlstad*, Magnus Almqvist

Jimmie Adamsson

Riksförbundets kansli har bytt telefonnummer till 076-778 68 70

Succé för årets Vasaskjulskonsert

I augusti i år skulle en av de stora amerikanska 1900-talskompositörerna, Leonard Bernstein fyllt 100 år. Hans musik var temat för årets Vasaskjulskonsert och ett antal mer eller mindre kända verk framfördes av Marinens Musikkår vid årets konsert. Mest känd av alla Bernsteins verk är utan tvekan "West side story" och en stor del av den musikalens musik framfördes av musikkåren tillsammans med sångsolisterna Hanna Ulvan, Oscar Sundling och Jenny Holmgren, alla tre etablerade musikalartister.

Marinens Musikkår har i år fått en ordinarie dirigent, Alexander Hanson och i denna egenskap var det hans debut. Han har dock genom åren vid åtskilliga tillfällen lett musikkåren.

Årets konsert var egentligen två. Dag ett var marinbaschefen Erik Andersson värd och dag två var öppen för allmänheten. Vid varje tillfälle fanns cirka 400 åhörare på plats.

Konserten blev en formidabel succé och applåderna ville aldrig ta slut. Vid marinbaschefens konsert spelades självklart Marinbasens marsch (Chefsmarsch) av Viktor Widqvist.

Vasaskjulskonserterna startade 1994, så detta var den tjugofemte i ordningen.

Vasaskjul byggdes 1763 som en byggnad på pelare med tak på en av Lindholmens stapelbäddar, då med namnet Stora skeppsskjulet. Namnet Vasaskjul fick

Hanna Ulvan sjunger och Alexander Hanson dirigerar

byggnaden 1779 i samband med af Chapmans första linjeskeppsbygge i Karlskrona. Det sista fartyget, som byggdes i skjulet, var fregatten Norrköping 1858.

Efter det har skjulet långa perioder tjänat som kolförråd och därefter som förvaringsplats för valbåtar m.fl. I skjulet pågår nu i Varvshistoriska föreningens regi bygget av en speljakt (nöjesbåt) efter Fredrik Henrik af Chapmans ritningar.

Olle Melin

Foto Ulla Melin

Marinens Musikkår under ledning av Alexander Hanson

En händelse i andra världskrigets skugga

Det hände mycket i Östersjön under andra världskrigets krigsår. En utsatt grupp var fiskarena, som ofta med livet som insats utförde ovärderliga insatser för landets försörjning. Än värre var det på västkusten, där ett stort antal trålare med besättningar gick förlorade.

På Hasslö utanför Karlskrona öppnades för något år sedan ett fiskemuseum, helt byggt på ideella krafter, där ön historia som fiskesamhälle på oloka sätt beskrivs. Hasslö var på 1950-talet Östersjöns största fiskeläge med över 40 trålare.

Ett led i arbetet har varit berättelser av händelser, som Hasslöfiskare upplevt under sitt arbete.

En sådan berättelse är den, som här återges, skriven av Santon Karlsson (1921-2002). Vi återger här Santons berättelse.

Året var 1945 och datumet den 8 maj. Det var jag, Santon Karlsson, Olof Ragnar "Olle" Karlsson och Walter Andreasson, som på förmiddagen den 8 maj befann oss öster Christiansö med trålaren *Ramona* och trålade torsk. Vi fick då se en svartmålad öppen båt. Sikten var dålig och inte förrän vi var ganska nära, såg vi, att man hade hissigt vit flagga – en vit trasa på en stång-, som visade, att man kapitulerade. Båten hade också ett segel, som såg ut som ett vikingasegel. Båten var 7-8 meter lång och såvitt jag kunde se, hade den inget namn.

När de kom närmare, såg jag, att det var tyska soldater. Deras båt hade tagit in en hel del vatten och de var helt klart i sjönöd. (Hitler hade vid denna tid tagit livet av sig och Dönnitz hade tagit över. Ryssarna fanns bl.a. i Polen och därifrån hade dessa tyskar flytt).

Jag själv var skeppare och hade ansvar för båt och besättning. Efter att ha samtalet med mina kamrater om, hur vi skulle tackla problemet, kom vi fram till, att vi skulle ta ombord de tyska soldaterna. Det var inte med öppna famnen, men det finns en sjömansregel, som säger, att man inte ska överge de, som är i sjönöd.

Vi tog dem alltså ombord. Själv stod jag vid relingen och tog emot deras revolverar. Dessa räcktes över till mig och kastades sedan överbord. Själv kastade jag säkert bortåt ett hundratal. De slängde även själva ett antal. Nere i båten fanns även tre maskingevär, men de fick bli kvar, där de låg. Båten drevs av en vanlig bilmotor och när bensinen tog slut, var det stopp.

Vad som hände med tyskarnas båt, kan jag bara sia om. Den hade tagit in mycket vatten och senare blåste det upp till kuling. Förmodligen sjönk den.

Vi tog en stor risk med att ta dem ombord, men vad hade vi för val? Vi var tre man och de var tolv eller fjorton. Inte visste vi heller, hur deras psyke var. Det visade sig, som väl var, att de var i god balans. Ja, så var de ombord på *Ramona*. Vi fick se till att få dem under däck för läget i hela södra Östersjön vid den här tiden var kaotiskt.

Det kom önskemål om, att vi skulle gå till dansk hamn, underförstått Bornholm. Detta var otänkbart för vår del, så vi satte kurs mot Karlskrona. En av tyskarna hade en fickalmanacka med karta. Han förstod, att vi åkte österut. Han hade blivit inpräntad, att de skulle till Ryssland och kanske trodde han, att de skulle överlämnas till ryssarna.

Vinden började öka till kuling från nordost, så tyskarna mådde inte så bra. Det kanske var bra för oss.

Omkring kl 1400 kom vi till Hasslö. Jag ringde till Olle Lindberg, som var tullare på ön. Han beordrade oss till Saltö

fiskehamn, men ordern ändrades och vi skulle gå till Handelshamnen. Där började cirkusen.

På plats fanns tullare, poliser och militärer. Vi blev beordrade att förtöja cirka 20 meter för om en färja. Färjan var dansk och hade flytt från tyskar. Av de danska sjömännen blev vi utskälda. Jag förstår deras reaktion. Hela Handelshamnen var ledig. Att lägga oss intill danskarna var ju naturligtvis väldigt klantigt. Men ju fler kockar desto sämre soppa.

Efter denna cirkus skickades vi till Stumholmen för desinficering och avlusning. Därefter bar det av till Leråkra bygdegård utanför Ronneby, där vi fick övernatta. Dagen efter bar det åter till Karlskrona. Vi skjutsades till trålaren och åkte hem till Hasslö.

Santon Karlsson

Fiskemuseet på Hasslö. På bilden två av eldsjälarna och grundarna, Eyvind Karlsson till vänster och Göran Holmberg. Foto Olle Melin

Trålaren *Ramona*, KA 193. Trålaren byggdes i Pukavik i Blekinge 1936 och fanns på Hasslö åren 1936 – 1954, varefter hon såldes till Nynäshamn. Trålarens öde därefter är okänt. Foto Fiskemuseet Hasslö

Nordiskt Marint kamratmöte i ÅBO 8–10 juli 2018

Lennart Bresell, Örjan Sterner, Stig Wessman och Bo Schagerberg från Lof Stockholm, Göran Lövgren Lof Karlskrona, Ulf Sjöden Lof Karlstad-Värmland, Lars Engvall Lof Haninge och Berit Åberg Schagerberg, Kjell Johansen Lof Nynäshamn samt Jan-Erik Knutas Lof Göteborg deltog vid årets Nordiska Marina Kamratmöte i Åbo. Samtidigt firades Finlands flottas 100-årsjubileum. Riksförbundets ordförande Johan Forslund hade dessvärre tvingats lämna återbud.

Inkvartering skedde på S/S *Bore* vid Forum Marinum invid färjeläget i Åbo för oss alla inklusive de 14 deltagarna från Danmark och de 12 från Norge. Finland hade som värdnation 18 deltagare med ordförande Pentti Niskanen som ansvarig för dessa 3 dagar.

Alla samlades på områdets restaurang Göran för genomgång och kaffe. Pentti välkomnade alla och forskaren Mikko berättade att Forum Marinum är en ett år äldre motsvarighet till Sjöhistoriska museet i Stockholm. Det är en stiftelse, som ägs till hälften av staden Åbo och till en fjärdedel var av stat och privata intressen. De samarbetar med Flottan, Kusttrupperna samt kamratföreningar. Information gavs även om all verksamhet och de fartyg, både civila och militära, som finns vid museet. Därefter blev det busstransport till Nådendal och presidentens sommarpalats Kultaranta, där parken förevisades. En kortare bussfärd till Flottans Minnesmärke för kransnedläggning under högtidliga former var nästa programpunkt följt av en ny bussresa till den gamla staden och egen tid i hamnen. Nästa stopp blev för en ombordstigning

på segelfartyget *M/Aux Inga-Lill* och hemtransport sjövägen till Åbo. Under resan bjöds på god traktering. Vid återkomsten till Åbo hade ett flertal militära fartyg anlänt från Danmark, Tyskland, Litauen och Holland och från Sverige *HMS Visby*. På planen utanför museet

Ordförande i Finska Flottans Män (Laivas-ton Kilta).
Pentti Niskanen.

hade Nylandsbrigaden byggt ett militärt uppvisningsläger. Ombord på *Bore* bjöds under kvällen på en kamratmiddag, under vilken vi fick en kortare föreläsning om, hur det kom sig, att denna tidigare Finlandsfärja nu hamnat som hotell och museifartyg i Åbo.

Dag 2 började med flagghöjning (- finskt uttryck!) på fartygen och så ett föredrag av kommandörkapten Martin Ungern från Finska flottan med en historisk återblick alltifrån slaget vid Svensksund 1790 till fredsvillkoren i Paris 1947, då Finland enligt avtal förbjöds ha ubåtar och flottan fick bestå av max 4 500 man och 10 000 ton tonnage. Redovisningen av dagens fartyg, stora som små, visade på, att de liknar de våra. Soldathemmets tält på området tillhandahöll kaffe och munskar, innan vi återvände till *Bore* för att beskåda jubileumsparaden för Finlands Flotta 100 år. Med musikkår i spetsen marscherade ett flertal grupper av soldater inklusive tre väl-drillade svenska soldater med vår svenska flagga. Höga finska dignitärer inklusive kommandören för Finska Marinen samt Sveriges försvarsminister Peter Hultqvist och marinchefen Jens Nykvist var gäster och besåg det hela från en uppbyggd tribun.

Efter lunch blev det bussresa till Västra Finlands sjöbevakningssektion, där tjänstgörande chef informerade om verksamheten. Där samordnas arbetet mellan myndigheter och leds bl.a. sanering vid oljeutsläpp, sjukvårdstransporter, polisinsatser och flyghändelser. Av 3 000 sjöräddningsuppdrag per år är 20 incidenter, där svenskar är inblandade. Vid behov samverkar de med Sverige men sällan med Ryssland.

Vid återkomsten till området var ordförandena för de fyra länderna inbjudna till fullriggaren *Suomen Joutsen* för att träffa kommandören. Sista kvällen avhölls en bankett med god mat och trevligt umgänge och det gavs tillfälle för överlämning av presenter till den finska värdföreningen. Göran Lövgren överräckte en bok av Magnus Ullman och tackade för de intressanta dagar, vi haft.

På tisdagen samlades alla vid entrén till Forum Marinum för uppdelning i två grupper inför en guidad rundvandring i de två husen, där nu aktuella utställningar visas. Samtidigt packade soldaterna från Nylandsbrigaden ihop alla tält ute på planen. Efter gemensam avslutningslunch blev det allmänt uppbrott och ombordstigning på bussen för transport till flygplatsen.

Berit Åberg Schagerberg

Foto Berit Åberg Schagerberg

Stångminbåt N:o 7

I min bokhylla står en inbunden bok med årgångarna 1959-1966 av Flottans Mäns tidning. Alltså de nummer, som amiralen Marc Giron var chefredaktör för. Jag har köpt den boken billigt på en second-hand affär och emellanåt tar jag fram boken för att hänge mig åt en stunds nostalgi.

Häromdagen läste jag en notis i nummer 2-1959. Rubriken var "Readrivet fartyg i Flottan för 60 år sedan". Ja, i dag blir det hundraåtta år sedan. Vad handlade då artikeln om?

Jo, om en Stångminbåt – Minbåt N:o 7, sjösatt 1879. Till skillnad från de övriga fartygen i serien, så saknade denna minbåt propellar. I stället löpte parallellt två gående grova rör från för till akterstäv under vattenlinjen, rakt igenom fartyget. Midskepps fanns motsvarande rör mellan styrbord och babord. I kombination med dessa rör fanns kraftiga ångmaskindrivna centrifugalpumpar samt ett system slussventiler att användas vid olika manövrar. Vid full fart inställdes ventilerna, så pumparna sög vatten i fören och pressade ut det akteröver. Fartyget kunde förflyttas i sidled genom att suga vatten från ena sidan och pressa ut på den andra. Tyvärr kunde man inte rikta vattenströmmen med spjäll och farten blev ganska låg – omkring 6 knop. Därtill var manövreringen med ventilerna komplicerad. Så efter några års drift så utbyttes systemet till traditionell propellerdrift och fartyget blev Bevakningsbåt B5.

Fartyget överfördes i början seklet till Kustartilleriet och Vaxholms fästning men förflyttades till Älvsborgs fästning innan hon utrangerades 1923.

Christer Warfvinge

Del av en etsning från 1870-talet. Marinmuseum, digitalt museum

Från Ivan den förskräcklige till Putin "den förskräcklige"

Krig och andra konflikter mellan Ryssland och Sverige 1550-2017

Krig och andra konflikter har i nära 500 år under långa tider kännetecknat relationerna mellan Sverige och Ryssland / Sovjetunionen. Det sista kriget var Finska kriget 1808-1809, men under 1900-talet har frivilliga svenska officerare och soldater stridit mot ryssar i finska inbördeskriget/frihetskriget 1917-1918, vid Estlands frigörelse 1918-1921, under finsk/ryska vinterkriget 1939-1940 och fortsättningskriget 1941-1944.

Efterkrigstiden har präglats av ett flertal allvarliga konflikter såsom Baltutlämningen 1946, nedskjutningen av Catalinan och DC 3:an 1952, Wennerströmmaffären 1963, Berglingaffären 1974, ubåtskränkningarna under lång tid, annekteringen av Krim och ett stort antal andra affärer eller konflikter. I denna bok finns alla dessa konflikter skildrade och rikt illustrerade.

Den svenska utrikespolitiken under parollen alliansfrihet i fred och neutralitet i krig har, som läsaren kommer att finna, sats på hårda prov och ifrågasatts eller underkänts från flera håll. 208 sidor. Pris: 450 kr.

En närmare presentation av boken finns på magnusullman.com
Du kan beställa boken på telefon: 0708 1919 29 eller
e-mail: bok@magnusullman.com

Boken levereras med en inbetalningsavi till angiven adress. Priset inkluderar porto och emballage. För leverans till adress i utlandet tillkommer extra porto med 90 kr.

BOKFÖRLAGET MAGNUS ULLMAN

 båttjuristen
juridiskt ombud
**Specialist på
båttjuridik!**
Kontakta oss så får du kostnadsfritt
en kortare telefonrådgivning om hur
du bör gå vidare i ditt ärende.
0520-22 10 20
battjuristen.se
info@battjuristen.se

Johan Forslunds bortgång innebär, att förbundets vice ordförande Göran Löfgren, lokalföreningen Karlskrona, övertar ordförandeskapet fram till riksårsmötet 2019.

En kort presentation av Göran kommer i nästa nummer av tidskriften.
Red

Flottans Mäns lokalförening i Östersund har upphört.

FM Östersund

bildades på initiativ av journalisten vid Östersundsposten Tor Magnusson lördagen den 28 januari 1939.

Tor blev också föreningens förste ordförande. Vid starten hade efter annonsering i ÖP ett 30-tal blivande medlemmar hörsammat kallelsen. Under åren 1940-1945 låg föreningens verksamhet nere p.g.a. andra världskriget. Åren 1946-1966 pendlade medlemsantalet mellan 20-30 medlemmar och kassan översteg aldrig 100 kronor.

1966 etablerade sig milostab NN i Östersund, vilket medförde en utökning av medlemsantalet främst från sjooperativa avdelningen. 1980 arrangerade FM Östersund riksårsmötet, som gick av stapeln på Fältjägerregementet I 5 i Östersund. Det blev en rejäl arbetsinsats av den lilla föreningen. Dessförinnan hade samverkan med Norrlandsföreningarna Härnösand och Sundsvall inletts. Våra medlemmar inbjöds regelmässigt att besöka och medfölja Kustflottans fartyg, då de besökte Norrlandskusten. Detta var mycket uppskattat av våra medlemmar.

Föreningen hade fram till 1997 ingen egen möteslokal, vilket är en besvärande situation för föreningslivet. Genom kontakt med kamratföreningen Norrlandsartilleristerna fick föreningen utan kostnad utnyttja en fäbod på det gamla ATS-området i Östersund. Detta ökade närvaron vid våra möten. Ett livligare utbyte med Härnösands- och Sundsvallsföreningarna kännetecknar tiden från 1997. Det vi kunde erbjuda våra vänner från kusten var utflykter med *SS Östersund* och *SS Thomé* på Storsjön och *SS Alma* på Revsundssjön. Våra gäster från kusten har alla uttryckt sin uppskattning över dessa turer.

1999 firade föreningen sin 60-årsdag med god anslutning från såväl riksförbundet som norrlandsföreningarna samt våra egna medlemmar. Medlemsantalet pendlade även nu mellan 20 och 30. Dock började så småningom den höga medelåldern på våra medlemmar att göra sig påmind, samtidigt som rekryteringsmöjligheterna avtog drastiskt fr.o.m. värnplikens avveckling.

Detta i kombination med en sviktande ekonomi ledde

till, att årsstämman den 12 juni enhälligt beslöt, att föreningen skulle upphöra. Årsstämman besöktes av förbundsordföranden Johan Forslund och kanslichefen Lennart Bresell samt ordförandena för de övriga Norrlandsföreningarna.

Föreningens nära 80-

åriga historik har överlämnats till Jämtlands Läns Föreningsarkiv och föreningens materiella och ekonomiska tillgångar har enligt våra stadgar överlämnats till Riksförbundet.

Ordförande för FM Östersund har varit:

Tor Magnusson

1939-1945

Thure Lundin

1946-1956

Wilhelm Frödin

Allan Uddh

Bertil Jonson

Kjell Atthem

Härje Molander

Kjell Sundberg

Jan Wikberg

Jan Wikberg

1957-1967

1968-1975

1976-1983

1984

1985-1990

1991-1997

1998-2018

Jan Wikberg

Riksförbundet Flottans Män vill framföra ett varmt tack till Jan Wikberg för sina mångåriga utmärkta insatser för Flottans Män. Förutom de 20 åren som ordförande i lof Östersund, så hade Jan, när han avgick 2018 från Riksförbundets styrelse, varit en debattglad vice ordförande i förbundsstyrelsen under 16 år.

Lennart Bresell

Fäboden

Bengt
Bergvik

Sammankomst

VINTERFÖRVARING

Varm- och kallhallar i Västervik

Kontakt vinterförvaringen: Örjan Lindström, 0490-566 709, orjan.lindstrom@pampasvastervik.se

PAMPAS MARINA

Pampas Marina Västervik AB, Barlastgatan 3, 593 31 Västervik

STOCKHOLMS HAMNAR

9 AV 10 VAROR KOMMER TILL SVERIGE SJÖVÄGEN

DEN BLIVANDE HAMNEN I NORVIK

MGAB

Maskin- och Fartygsservice
Skeppshandel

Beckholmen

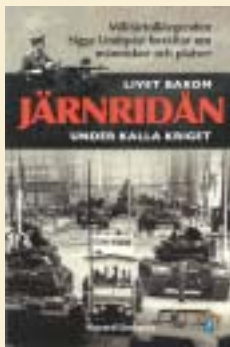
+46 8 611 81 30 | info@mgab.org | www.mgab.org

**SERVICE & REPARATIONER
RENOVERING & OMBYGGNAD
SKEPPSHANDEL**

MOTORER
ELKRAFT
MEKANIK

GENERATORER
HYDRAULIK
ELEKTRONIK

Livet bakom järnridån under kalla kriget. Under kalla kriget var länderna bakom järnridån inte så frekvent besökta och vetskapen om, hur det såg ut där och hur människor levde var okänd. En, som besökte länderna bakom järnridån, var den legendariske läraren i ryska språket vid Försvarets tolkskola i Uppsala. Det var inte endast ryska och de övriga slaviska språken han behärskade utan även språk som finska, ungerska, turkiska, arabiska och armeniska.

Sedan slutet av 1950-talet var han en flitig medarbetare i Svenska Dagbladet, där han bjöd på sig själv och berättade om sina resor bakom järnridån, om ett Östeuropa från andra världskriget och framåt. Under somrarna hade han ledigt ifrån sitt lärarvärv. Då reste Sigvard Lindqvist runt på olika håll bakom järnridån. Han var utbildad underrättelseofficer och det är inte särskilt djärvt att gissa, att han efter varje hemkomst förmedlade en och annan observation till det militära högkvarteret.

Men hans iakttagelser från hans resor fick ett mer allmänt intresse, som han förmedlade via *Svenska Dagbladet* i form av 65 understreckare. Idén till att publicera dessa understreckare skulle publiceras i samlad form kom upp för snart tjugo år sedan. Finansieringen blev ett oöverstigit hinder tills nu, då Svenskt Militärhistoriskt Bibliotek tagit tag i saken.

Den första understreckaren *Resa österut* publicerades den 4 oktober 1959 och den 65:e *Ryssar välsignade tyska vapen* den 10 augusti 1974. Reseberättelserna omfattar besök i samtliga länder bakom järnridån och är mycket väl skrivna och bygger på personliga möten.

Mycket har hänt sedan den första understreckaren skrevs. En del är därför passé, men den beskrivning av länderna och deras folk, de då rådande förhållandena och folks tankar om det liv de tvangs leva i en underlig värld av förljugenhet och byråkratiskt krångel, men också av livsvilja och framtidsdrömmar, blir ett värdefullt vittnesbörd även för oss nutida läsare.

Författare: Sigvard Lindqvist (1924-2004) fil. dr, chef för Försvarets tolkskola i Uppsala 1957-1989. Boken har en översiktlig Europakarta där de besökta platserna finns utmärkta.
Utgiven av SMB Förlag år 2017.
ISBN 978-91-88053-62-6.

Stellan Andersson

Norden under andra världskriget - Hotet från Hitler och Stalin.

När tyska styrkor på Hitlers order anföll Polen den 1 september 1939, var andra världskriget ett faktum. Sverige klarade sig från anfall och ockupation under kriget, men våra nordiska grannar Danmark, Norge och Finland hade inte samma tur.

Den 30 november 1939 anföll Sovjetunionen Finland och vinterkriget inleddes. Sverige skickade en frivilligkår till vårt grannland, vilket är en nästan unik händelse i världshistorien. Den 9 april 1940 blev sedan Danmark och Norge invaderade av Nazityskland.

Boken lyfter fram flera kända och även okända aspekter på, hur Norden drabbades under andra världskriget. Vem var det till exempel, som kallades "Vita döden" av sovjetiska soldater? Hur kom det sig, att en SS-bataljon var i Luleå i september 1940? Vilket var Nordens största fältslag genom tiderna? Var Norge en krigsskyrkogård för tyska örlogsfartyg? Tirpitz - det osänkbara skeppet, som sänktes!

Dessa och ytterligare frågor ger boken svar på. Flera av våra främsta militärhistoriska författare har skildrat, vad som hände och vad resultatet blev. Boken omfattar tretton kapitel, som lyfter fram olika, intressanta och spännande perspektiv på det, som ägde rum i Norden under de dramatiska åren 1939-1945. Ett krig som kom att förändra världen och vårt sätt att se på den.

Av författarna till de olika kapitlen kan nämnas: Professor emeritus vid Försvarshögskolan Kent Zetterberg, professor i militärhistoria vid Försvarshögskolan, författaren och slagfältsarkeologen Bo Knarrström m.fl. Bokens redaktörer är Anders Frankson och Andreas Nyberg och boken är försedd med mycket bildmaterial från tiden.

Utgiven av Bokförlaget SEMIC 2018.
ISBN 978-91-552-6538-0.

Stellan Andersson

Kungens val

Den 9 april 1940 stod det klart, att Hitlers djärva plan för en snabb ockupation av Norge hade misslyckats. För att undvika ett bakslag bestämde Führern och hans medhjälpare, att den norska kungafamiljen och regeringen skulle tvingas kapitulera.

Medryckande skildras kung Håkon och kronprins Olavs rakryggade nej till underkastelse, som la grunden till den norska motståndskampen. *Kungens val* innehåller även den första beskrivningen av Hitlers elitsoldater i fallskärmsbataljonen, som fick sitt elddop i Norge.

Norska Aftenposten skriver: *Om jag skulle rekommendera läsare med hög historietröskel en bok om kriget i Norge, skulle jag rekommendera denna bok.*

Författaren Alf R. Jacobsen (f 1950) är en av Norges mest framträdande fackboksförfattare. Han har skrivit ett fyrtiotal titlar och mottagit en rad priser.

Detta är en bok, som verkligen kan rekommenderas.

LIND&CO.

ISBN 978-7779-075-4

Olle Melin

Saarbataljonen

Lars Ericson Wolke, professor vid Försvarshögskolan, är en välkänd författare med en mycket omfattande produktion av historiska och kanske framför allt militärhistoriska böcker. Hans senaste bok är *Saarbataljonen – svenska fredssoldater i Hitlers skugga 1934-35*.

I december 1934 avreste 261 svenska militärer till Saar, ett omstritt område mellan Tyskland och Frankrike med Saarbrücken som centralort. De svenska officerarna, befälen och soldaterna kom från några av landets infanteriregementen och ingick i den s.k. Saarbataljonen.

Styrkans uppgift var att, baserat på ett uppdrag från Nationernas Förbund tillsammans med bland andra brittiska enheter övervaka folkomröstningen, som skulle avgöra Saarlands fortsatta förvaltning och tillhörighet. Januari 1935 röstade en överväldigande majoritet för att området skulle återförenas med Tyskland. De delar av boken, som behandlar just Saarbataljonen, är mycket skickligt skrivna. Saarbataljonen var ju Sveriges första fredsbevarande insats och den goda insatsen kanske lade grunden till Sveriges goda förmåga till fredsbevarande insatser. Det tog dock cirka 25 år, innan nästa insats ägde rum.

Inledande och avslutande kapitel berättar bl.a. om Nationernas förbunds historia och en mycket intressant läsning om de gränskonflikter i Europa, som följde av fredsavtalet efter första världskriget.

Det kunde dock blivit en svensk insats tidigare. En styrka stod 1920 beredd att ingripa i den konflikt, som kallades Vilnafrågan och var en gränstvist mellan Polen och Litauen. Det blev dock ingen insats.

Historiska media.

ISBN 978-91-7545-330-9

Olle Melin

Tredje rikets hemligheter - Från Ak-tion T4 till Werwolf.

I denna bok skildras några mindre kända sidor av den mörka historiska parentes, som Hitlers Tredje riket utgör. Hur kunde uppoffrande och samvetsgranna läkare övergå från att ägna sig åt vetenskaplig rashygien till att administrera dödslägren? Hur kom det sig, att en misslyckad arkitekt fick i uppdrag att planera Germania, det Stortyska rikets nya huvudstad? Hur kunde Hitler tro, att ett dussin amatörer, som ilandsattes från en ubåt, skulle kunna radera USA:s industri och tvinga landet på knä? Hur kunde ryktet om, att nazisterna förberedde sig på att utkämpa slutstriden i en fästning i Alperna innebära, att de brittiska och amerikanska styrkorna tillfälligt avleddes från Berlin? Varför började ett "hoprafsat gäng pojkscouts" ägna sig åt terrorism våren 1945? Hur kunde de hoppas på att tvinga tillbaka fienden när Wehrmacht redan hade misslyckats med detta? Vart försvann nazistpartiets kanslichef Martin Bormann natten till den 2 maj 1945? Hur är det möjligt att denne, Führerns "brune eminens" som i Nürnberg dömdes till döden i sin frånvaro, efter kriget påstås ha setts vid 6 438 tillfällen i 27 olika länder?

Vid läsningen av denna bok slås man av att verkligheten ofta överträffar dikten - och av hur Tredje rikets tolv år präglade efterkrigstiden på djupet.

Författare är: Francois Kersaudy och Yannis Kadaris och är översatt av Ulf Irheden.

Boken innehåller ett 50-tal foton och ett 10-tal översiktskartor.

Utgiven av Svenskt Militärhistoriskt Biblioteks Förlag AB 2017.

ISBN 978-91-88053-63-3.

Stellan Andersson

Vitt och rött

Maria-Pia Boëthius är en för de flesta svenskar välkänd journalist. Boken, med undertiteln *Billies första krig*, är en biografi över Maria-Pias mamma, Billie Andersén, som 1918 var tre år. År 1918 var ju också det år, då det finska inbördeskriget startade.

Så här skriver Maria-Pia Boëthius: *Billies pappa (min morfar) gav sig ut i kriget som vit soldat. Hennes mamma (min mormor) fångslades av de röda. Jag har kartlagt deras krigiska öden för att försöka förstå den blodiga katastrof, som dränkte Finlands födelse som fri nation i ousägliga lidanden, en tragedi som Billie kallade frihetskrig. Hur var det hemma hos dem i Karelen? Hur såg det lilla livet ut? Vad förvandlade mina praktborgerliga morföräldrar till gerillakrigare. Hur kommer det sig, att den ljuvligaste människa jag känt, min mamma Billie till den dag hon dog såg till att inte veta vad de vita åsamkat de röda. Det är en gåta som jag både löst och aldrig kommer att lösa.*

Boken bygger på efterforskningar, släkstens berättelser, mormors dagböcker och Billies återberättelser på band.

Maria-Pia Boëthius blandar personliga reflektioner med journalistisk skarpsyn, när hon visar hur människors liv i generationer framåt påverkas på djupet av det, som utspelades under inbördeskriget i vårt grannland 1918.

Olle Melin

FRG i Västervik

För drygt ett år sedan så började FRG sin verksamhet i Västervik. FRG står för Frivilliga Resurs Gruppen och kan nu efter ett års verksamhet se tillbaka på insatser vid katastrofer. Hösten 2017 användes till utbildning och idag finns 23 medlemmar i gruppen. Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap - MSB - har ställt medel till förfogande för utbildning av FRG i många av landets kommuner.

En frivillig resursgrupp är en grupp frivilliga personer, som efter genomförd grundutbildning ställer sig till kommunens förfogande vid särskilda händelser, kriser och andra utsatta lägen. Inom varje FRG samlas olika förmågor, kunskaper och erfarenheter. Listan av möjliga arbetsuppgifter är lång och innehåller bland annat

- tekniskt stöd i olika former, t.ex. vatten- och elförsörjning.
- sjukvård och omhändertagande av drabbade
- avspärrning och vägvisning
- röjningsarbeten
- tillagning och transport av mat
- brandsläckning och bevakning efter brand

I rekryteringen vänder man sig speciellt till kvinnor och män, som har erfarenhet av samhällstjänst inom olika discipliner och gärna folk med erfarenhet från försvaret.

I Västervik har FRG deltagit vid flera skogsbränder och nu i slutet av sommaren i oljesaneringen efter fraktfartyget *Makassar Highways* grundstötning utanför Flatvarp i Västerviks kommun.

FRG:s kontaktman i Västerviks kommun är Willy Wernersson, som arbetar som brandmästare på räddningstjänsten. Willy gjorde sin militärtjänstgöring i flottan 1981 och arbetade då i maskin på *HMS Lommen*. Det fartyget hette en gång i tiden *M17* och var en av de så kallade 40-båtarna. Hon konverterades till trängfartyg 1961 och fick namnet *Lommen*. Så blev hon på nytt *M17* som röjdykarfartyg. Hon såldes till Jugoslavien 1987.

Rekryteringsarbete till FRG pågår i åttskilliga kommuner för närvarande och det behövs en hel del erfaret folk, nu när civilförsvaret inte längre får värnpliktiga och försvaret inte har samma resurser som i fornstora dagar.

Är du intresserad av att delta i FRG på din hemort – tag kontakt med Civilförsvarsförbundet eller räddningstjänsten i din kommun.

Willy Wernersson

Christer Warfvinge

hermes
REDOVISNING AB

Lars-Erik Nilsson

Auktoriserad Redovisningskonsult SRF

Vi erbjuder hjälp med;
Bokföring, moms, lönehantering
bokslut, årsredovisning och deklaration

Box 33, 263 21 Höganäs mail: hermes.redovisning@telia.com
Tel 042-33 20 15 fax 042-34 19 16 mobil 070-339 12 99

Stopp

Transclean 65 är en specialvätska som löser urinen och andra hårda avlagringar i septiktank och rörledningar samt förbygger och förhindrar stopp i toalettssystemet.

Har du stopp i toalettssystemet? Rinner det långsamt? Svårt att tömma?

Lukt från tanken? Då är det dags för Transclean 65.

Transclean 65 påverkar inte de nyttiga bakterierna i systemet, är miljövänligt och biologiskt nedbrytbart. Är inte skadlig för metaller, plast eller gummi. Har med framgång använts av yrkes- och kryssningsfartyg under många år.

Finns i välsorterad marinhandel.

Kemiprodukter International AB www.kemiprodukter.com

Vad en gammal bild kan berätta

Bilden är inte så gammal men väl stugorna på bilden, som är från tiden för Karlskronas grundande 1680.

Bilden är från Björkholmen, klassisk stadsdel i Karlskrona. Från 1680-talet in till mitten av 1900-talet bodde i huvudsak varvsarbetare på holmen men succesivt under 1700-talet fylldes det på med manskap ur flottan.

”År 1672 upprättades ett kontrakt mellan svenska kronan och Kronoby socken i Österbotten, vari fastslogs, att socknen årligen, mot befrielse från gängse knekts- och båtsmansrotering skulle tillhandahålla ”30 duglige skeppstimmermän för amiralitetets skeppsgård”.

Ett liknande kontrakt upprättades några år senare med Pedersöre socken i Österbotten. I detta stipuleras, att sockenallmogen allt framgent årligen skall uppställa ”80 duglige och svars gode timmermän för Örlogswarvet i Karlskrona”. Båda kontrakten förnyades med jämna mellanrum under hela 1700-talet fram till 1809, då Finland skildes från Sverige. Pedersöre storsocken utgörs idag av Jakobstads-, Karleby och andra intilliggande kommuner i Österbotten.

Tittar man på de äldsta uppgifterna om arbetsstyrkan på Örlogswarvet i Karlskrona och den är från 1692, kan man konstatera, att av 457 varvshantverkare var inte mindre än 95 skeppstimmermän från Österbotten. Många av Björkholmsstugorna ägdes och beboddes av dessa finska timmermän. I Karlskrona har vi Finnagränd och Finska kyrkan. Varför heter det så? Förmodligen har det bott finnar i Finnagränd och förmodligen har finnar haft sin arbetsplats i Finska kyrkan på Lindholmen.

Hur gamla är då stugorna? Ovanligt många stugor i Karlskrona är åsatta byggåret 1718 och det har sin för-

klaring i den uppmätning av Karlskrona stads tomter och kvarter, som genomfördes av fortifikationsbefälhavaren i Karlskrona, överstelöjtnant Gustaf Otto von Lindeblad. De hus, där han inte fått fram byggår, åsattes byggår 1718.

Så till stugorna på bilden. Stugorna ligger på Nordenskjöldsgatan på Björkholmen. Den blå stugan, tomt 64 i det XIX:e kvarteret, ägdes 1718 av skeppstimmermannen Hara (Harabacka) Matts Eriksson från Kronoby i Österbotten. Han anställdes vid Örlogswarvet i Karlskrona den 17 oktober 1698.

Var bodde timmermannen åren 1698-1718. Kanske är huset byggt av honom, men byggår har inte kunnat fastställas.

Från början var hela Björkholmen ett kvarter, det XIX:e. Totalt fanns 152 tomter i kvarteret. Nuvarande gatunamn tillkom 1877 och nuvarande kvartersnamn tillkom 1924. I dag är adressen Nordenskjöldsgatan 6 och kvarteret heter Dristigheten, uppkallat efter Johan Pukes linjeskepp vid det Viborgska gatloppet.

Stugorna är bebodda och utgör ett kärt mål för många turister. Som synes är stugorna målade i glada färger. Från början var de ofta omålade, i bästa fall hade man stänkt en skvätt rödfärg på väggarna. I allra bästa fall var stugorna målade i pansarbåtsgrått. Men så skulle kungen besöka Björkholmen, varvid landshövdingen bestämde, att stugorna skulle målas i glada färger. Och det målades, berättar prins Wilhelm i en av sina böcker. Men endast gaveln mot gatan fick färg, varför prinsen frågar en varvsarbetare på Björkholmen, varför han gjorde så.

Svaret blev, ”Det gick inte att ta ut större burkar genom 17:s port.”

Olle Melin

Marinbasen drar ett tungt lass

Hur flyttar man ett manöverodugligt fartyg, som har ett displacement på över sex tusen ton? Den och många fler frågor behöver besvaras. Bästa sättet att få svaret är förstås helt enkelt att prova. Marinbasens ekipagekompani tog sig an utmaningen tillsammans med 1.ubåtsflottiljen. Swenex gav möjligheten.

Marinbasen stödjer övriga marina förband med en mängd olika funktioner. Ekipagekompaniet är den del av förbandet, som innehar olika typer av stödfartyg och båtar i syfte att utföra den uppsjö av behov, som kan uppstå för de marina stridskrafterna. Det kan handla om transporter, bärgningsarbeten, målbogsering och att assistera fartyg i behov av stöd.

Just att ge assistans gavs möjlighet att träna på under Swenex. Om ett fartyg av någon anledning blir manöverodugligt och inte kan flytta sig för egen maskin har Marinbasen två bogserfartyg med azimuth stern drive-funktion, ASD. Funktionen innebär, att fartygen har propellrar, som kan rotera runt oberoende av varandra, vilket ger fartygen en väldigt god manöverförmåga.

Bogserbåtarna har också rejäl dragkapacitet och kan bogsera de flesta stora fartyg. Just den här dagen hade båda fartygen, *HMS Hercules* och *HMS Hector* möjlighet att befinna sig på samma plats som fartyget *HMS Belos* för att fritt till havs passa på att verifiera de teorier, man hade, om hur man skulle kunna använda bogserarna. Syftet var att genomföra en mängd olika moment, där man på varierande sätt assisterar, förhalar och bogserar ett fartyg i ett hamnområde eller genom trånga passager. Fördelen med att göra detta långt ute till havs var, att man kunde ha fritt manöverutrymme.

- Du måste vara ett med fartyget. Man kan säga att det är som att hålla en utombordare i varje hand, tänker man så går det ganska bra. Det kräver kontinuerlig träning. Lägstannivån för en operatör här är ganska hög, antingen kan du eller kan du inte säger Leif som har många års erfarenhet av att köra en mängd olika fartyg men som är ganska ny ombord på det här.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarsmakten

HMS Belos är ett av Försvarsmaktens största fartyg och de två bogserarna passade på att öva moment, som att tillsammans dra fartyget, tillsammans putta fartyget sidledes och enskilt koppla sig i sida med fartyget och ta det med sig.

Mats Loftén, chef för Ekipagekompaniet, var glad och nöjd efter genomförda moment.

- Ja, det känns bra, att det här äntligen blev av, att vi fick möjlighet att få jobba mot ett så här stort fartyg. Nu vet vi, att vi klarar av att assistera alla marinens fartyg, antingen tillsammans eller var för sig. Men, det vill gärna bli bra, när man har så kunniga medarbetare, säger Mats Loftén.

Carolina Lorentzson Nilsson

HMS Hector har kopplat sig mot *HMS Belos* och tränar på att förflytta fartyget i olika riktningar.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarsmakten

Vi det här tillfället passade man på att pröva så många olika möjligheter man kunde. Båda fartygen fick turas om att dra i vardera änden av fartyget.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarsmakten

Kasern Najaden. Fotot taget från Klockstapelns Arkivbild

Gammalt och nytt på af Trolle

af Trolle är för de flesta flottister detsamma som bataljon af Trolle på Vallgatan i Karlskrona. Namnet, som kom till 1955, kommer från amiralen Henrik af Trolle, som var verksam som befälhavande amiral i Karlskrona på 1780-talet.

Mycket har förändrats i Karlskrona sedan slutet av 1600-talet, när örlogsstaden Karlskrona grundades. Den stora stadsbranden i juni 1790 ödelade 413 hus av de cirka 425, som brandkvarteren utgjorde. Men å andra sidan har rivningarna på Trossö efter 1945 skövlat fler hus än den stora stadsbranden 1790.

Vallgatan i Karlskrona har alltid förknippats med marin verksamhet och innanför dåtidens sträckningsmur låg den s.k. artillerigården, där underhåll och vård av flottans kanoner skett från 1730-talet och som pågår än i dag, även om verksamheten flyttat längre söderut, bl.a. på grund av de utfyllnader som gjorts under 1800- och 1900-talen

Trossös äldsta byggnad är Kungl Amiralitetskyrkan, invigd 1685. Den var byggd som ett provisorium, men någon ny kyrka kom aldrig att byggas, fast mer än tio förslag väcktes från tidigt 1700-tal fram till början av 1900-talet. Så det gamla provisoriet från 1685 gäller alltså fortfarande.

Sträckningsmuren, ritad av Eric Dahlberg, började byggas på 1680-talet och avsikten var, att den skulle omgärda hela södra Trossö, där den marina verksamheten etablerades från 1683 och alltjämt pågår. Sträckningsmuren började vid Kungsbron (bastion Aurora) och skul-

le fortsätta fram till bastionen Drottninghall, som låg, där Karlskronavarvets stora skrovhall i dag ligger. Största delen av muren är i dag riven och det som förutom Aurora idag återstår är sträckan mellan Sjöofficersmännen och Arklimästaregatan. Sista delen från Arklimästaregatan till Drottninghall byggdes aldrig.

Redan i slutet på 1700-talet revs den del av muren, som var byggd runt Klockstapelns. På Vallgatan började förändringarna på 1850-talet, då Flottans sjukhus skulle byggas. Sjukhuset byggdes åren 1859-1864 tillsammans med några andra byggnader. Intendenturskolans byggnad stod färdig 1871. Den användes från början som matinrättning för Flottans sjukhus fram till 1945 och har därefter använts som utbildningslokal för kockutbildning.

Verksamheten vid Flottans sjukhus upphörde den 3 juli 1945, varefter lokalerna byggdes om för skolverksamhet och som skolbyggnad fungerar byggnaden ännu idag.

De nuvarande kasernerna, Najaden och Jarramas, byggdes kring sekelskiftet 1900. Kasern Najaden togs i bruk 1895 av Kongl Karlskrona artillerikår (se tidskriften nr 2-2018) och övergick 1902 till nyuppsatta Kungl Karlskrona kustartilleriregemente, KA 2. Omedelbart öster om kasernen byggdes en hyreskasern, i dagligt tal kallad barnfabriken, avsedd för i huvudsak artillerikårens och KA 2 underofficerare. Väster om kasernen byggdes en exercishall.

År 1905 byggdes kasern Jarramas, som kom att ligga, där det äldre Tyghuset från 1730-talet låg, varför ett

Området kring Vallgatan omkring 1840. Sträckningsmuren står kvar och bortom portvalvet syns Amiralitetskyrkan. Ett antal smärre byggnader utanför muren försvann i samband med sjukhusbygget. Arkivbild

nytt Tyghus byggdes söder om det gamla. Najaden kom att kallas Norra kasern och Jarramas för Södra.

År 1943 var det dags för kustartilleristerna att lämna Trossö och flytta norrut till Gräsvik, ett kasernområde som etablerades efter 1901 års härordning för det nyuppsatta Kungl Karlskrona grenadjärregemente, I 7. Detta regemente lades ned den 31 december 1927 och området övertogs av en bataljon från Kronobergs regemente, I 11, i Växjö. Efter att använts för olika beredskapsförband under andra världskriget, togs Gräsvikskasernerna i bruk av KA 2 i augusti 1943.

1943 sattes Flottans sjömansskola upp och placerades i Karlskrona i KA 2 gamla kaserner. Underofficersbostäderna kontoriserades och kom förutom av tjänsterum att bl.a. innehålla Radioskola, kameralenhet och Amiralitetsförsamlingens pastorsexpedition. Församlingshemmet tillkom något senare.

Sängpersedelförrådet uppfördes på 1730-talet som proviantmagasin för Amiralitetet och nyttjades för detta ändamål fram till år 1869. Därefter inreddes byggnaden som rustkammare för båtsmanskompanierna samt som sjukhusförråd. År 1903 inreddes Södra Möres Båtsmanskompanis rustkammare till sängpersedelförråd och sedermera har byggnaden använts som tvättbytescentral och som arbetsplats och förråd för Karlskrona örlogsskolors, senare Sjöstridsskolans båttjänstdetalj.

Bastion Aurora. Foto Olle Melin

Kungl Amiralitetskyrkan, Ulrica Pia. Foto Olle Melin

af Trolle är idag det enda återstående kasernetablissermanget i Karlskrona. Borta är Sparre (civil verksamhet), Skeppsgossekasernen (civil verksamhet), Ankarstierna (kontoriserad), Blå Port (ingenjörskasernen, civilverksamhet), Gräsvik (civilverksamhet, bl.a. Blekinge tekniska högskola) och Rosenholm (Karlskrona kommun).

Den enhet, som använder Trolle idag, är i huvudsak Sjöstridsskolan.

Lite kommentar till kyrkväktarens hus

Kyrkväktaren hade med den tidens mått en förhållandevis bra bostad. Men han kunde ha knappt med kontanta medel. År 1773 hade dåvarande väktaren passat på att för egen del lägga beslag på innehålllet i en kyrkans kassa och sålunda tillägnat sig 513 riksdaler.

Väktaren ålåg även att vara kyrkstöt och fick under gudstjänsten gå omkring för att med hjälp av en blåmålad käpp väcka dem, som under den långa och tröttande andakten råkat slumra till.

Olle Melin

Flottans sjukhus. Byggnaden hade från början två våningar, byggda omkring 1860. Den tredje våningen kom till cirka 1910. Foto Olle Melin

Vallgatan omkring 1890. Man ser den gamla sträckningsmuren, ännu ej riven. Arkivbild

Kasern Jarramas från väster. Foto Olle Melin

Kyrkväktarens hus, rivet på 1890-talet. Arkivbild

Det ombyggda bostadshuset här med Amiralitetsförsamlingens pastorsexpedition och församlingshem. Foto Olle Melin

Sängpersedelförrådet. Här finns bl.a. Flottans tackelkammare. Foto Olle Melin

Nya Tyghuset taget från kasern Jarramas, Byggnaden innehöll Varvmuseum, sedermera Marinmuseum, åren 1929-1955. Foto Olle Melin

Vallgatan idag. Foto Olle Melin

Gamla Tyghuset, byggt på 1730-talet och rivet 1903. Arkivbild

VHFK projekt Ektimmer och Linjeskepp lyfter med 3D-teknik

På Lindholmen i Karlskrona har flottans varvsanläggning varit etablerad sedan slutet av 1600-talet och utgjorde under större delen av 1700-talet kärnan i örlogsvarvet.

Här byggdes fyra nya skeppsstaplar under 1700-talet. Den stapel som ligger mellan Wasa skjul och Polhemsdockan gjordes om till upphalningsbädd under 1800-talet. På denna stapel ska nu VHFK (Varvshistoriska Föreningen i Karlskrona) rekonstruera tre spant i full skala från ett 1700-talsfartyg. Syftet med projektet är att kunna berätta om Lindholmens skeppsbyggarhistoria och synliggöra den varvshistoriska miljön.

Själva konstruktionen är tänkt att anläggas på en yta som är 5 x 15 meter och är ett samarbetsprojekt mellan VHFK, Fortifikationsverket och Marinbasen.

På den fasta berggrunden har VHFK i samverkan med Fortverket gjutit tre betongplintar, som klätts med träpanel, för att efterlikna dåtidens kölblock, på vilka de tre spanten ska monteras.

Det största spantet kommer vara drygt 10 meter högt och närmare 13 meter brett. För att säkerställa konstruktionen i sidled och längdled kommer stöttor och wirestag monteras. De tre spanten kommer delvis att bordläggas och garneras för att tydligare kunna visa, hur dåtida krigsfartyg byggdes.

Den tänkta rekonstruktionen baserad från spantritning till Riksens Ständer från 1766

Som modell för rekonstruktionen används spantritningen från linjeskeppet *Riksens Ständer* från 1766, som gick på grund vid utseglingen från Reval (dagens Tallin) och stacks i brand för att inte hamna i ryssarnas händer.

Projektet, som löper mellan 2017–2020 kommer att ha en visuell del på den gamla stapelbädden.

En digital upplevelse som kommer att visas i Basplats-skjulet på Lindholmen genom ett historiskt bildcollage om

Utseglingen från Reval 1790 enligt marinmålaren Jacob Hägg, med Riksens Ständer till vänster

den svenska flottans utbrytning från Reval 1790 med modern bild och ljudteknik med VR-inslag.

För att den digitala upplevelsen skall vara så faktariktig som möjligt, har ett samarbete med Vasamuseets forskningschef inletts och Vasamuseets forskningschef Fred Hocker har besökt Karlskrona och VHFK för att förklara och förtydliga timmermans lösningar, som visas på Gilbert Sheldons ritning från 1766.

Dåtiden skeppsbyggeriteknik beskrevs till stor del av skalenliga skeppsmodeller, som visades för kungen och svenska flottans beslutande organ.

De skeppstekniska modellerna tjänade också som visningsmaterial för dåtidens timmermän, som hade låg utbildning men mycket god praktisk erfarenhet, hur man byggde stora seglande skepp för den svenska flottan i slutet av 1700-talet.

I Karlskrona byggdes 10 linjeskepp och 10 fregatter under en 3-årsperiod, 1782–1785. För ett enda skepp kunde det behövas 1500 ekar.

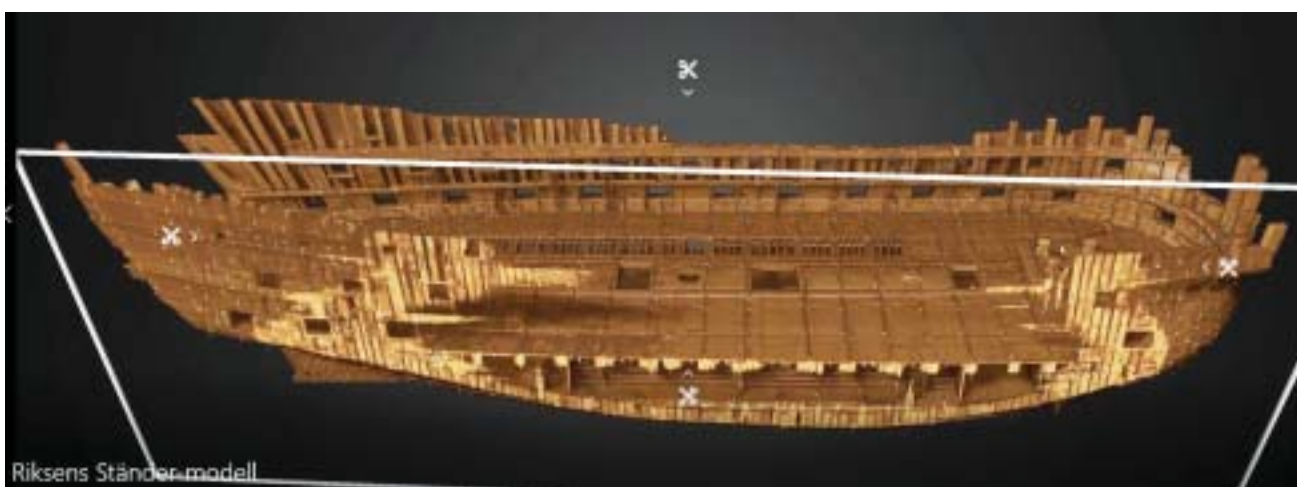
Därför planterades på Visingsö några decennier in på 1800-talet ett stort ekbestånd, som blev ointressant att skörda, när ekarna ansågs klara 150 år senare. Nu utgör en del av ekarna stommen i den rekonstruktion med tre spant från *Riksens Ständer*, som nu byggs i full skala på Lindholmen.

Då dåtidens skeppsmodeller var så viktiga även för detaljer och timmermanslösningar, inledde VHFK ett samarbete med Interspectral AB i Norrköping, som specialiserats sig på att ta fram 3D-digitaliseringar.

Den senaste tidens utveckling inom 3D-digitalisering har skapat ett enormt intresse från världens museer. De ser stora möjligheter att göra sina samlingar tillgängliga för allmänheten på ett helt nytt sätt.

Däcksvy från modellen av Riksens Ständer

Godtyckliga röntgensnitt kan tas från CT-skanningen

Interspectral AB har med sin utvecklade teknik testat att CT-skanna modellen från "Riksens Ständer" i mycket nära samarbete med Marinmuseum och VHFk för att se om detta är en framkomlig väg för att öka den digitala upplevelsen hos VHFk:s och Marinmuseums besökare.

Resultatet från skanningen är helt överväldigande och kommer att ligga till grund för det arbete, som Blekinge Tekniska Högskola (BTH) skall utföra med VR/AR-teknik för att skapa en helt ny digital upplevelse på Lindholmen, där också VHFk kommer att bygga en rekonstruk-

tion med tre spant från linjeskeppet *Riksens Ständer* i full skala.

De första delarna börjar nu synliggöras 2018 och projektets helhet kommer att kunna visas i slutet av 2020.

Sven-Erik Hellbratt

Ett röntgensnitt genom ett av modellens många spant

ER TRYGGHET - VÅRT MÅL!

Hos oss hittar du världsledande komponenter
för framdrivning av båtar och fartyg.
Trans-Auto finns med från idé till färdig produkt.

- ✓ Tekniskt stöd & rådgivning
- ✓ 10.000 originalreservdelar i lager
- ✓ Service på plats

TRANSAUTO.SE

Förrådsvägen 6, 151 28 Södertälje
+46 8 554 240 00

TRANS-AUTO AB

Driveline systems for mobile and marine applications

Julhälsningar

Glöm inte att skicka in en julkhälsning,
som kommer att införas i nr 4.
Hälsningarna kostar 40 kr för medlem
och 80 kr för förening och sätts in på
Plusgiro 588 19-4 före den 7
november.

Lennart Bresell
Kansliet

BÅTKIKARE!

Magni-Pro

Magnipro 7x50 Marine Compass har en förstoring på **7x** och en frontlinsdiameter på **50mm** vilket är en klassisk kombination ute på sjön då du både får en klar och stabil bild kombinerat med en **hög ljusstyrka**. Användarvänlig med en optik av mycket god kvalitet och stora okular, anpassningsbara till **glasögon**. Med inbyggd **pejlkompass**, en kraftigt **gummerad** kropp och gasfyllt inre blir kikaren både **vattentät** och en säker följeslagare på båten! **Pris 3.400:-** Läs mer och beställ på gofoto.se

GUNNAR OLSSONS FOTO

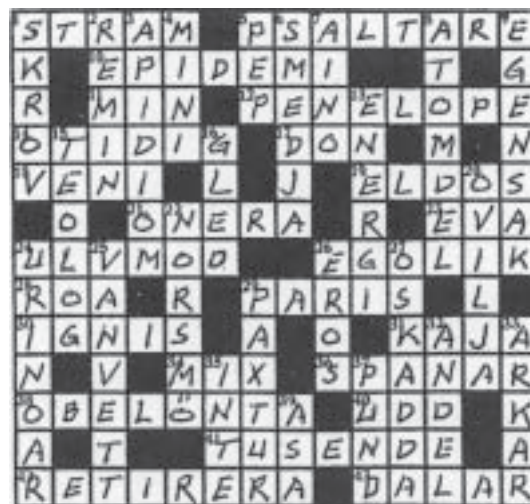
Hornsgatan 91 • Stockholm • Tel 08-55 60 60 50 • www.gofoto.se

KORSORD NR 3

De som hade turen att vinna denna gång var
 Ulf Sjödén Käl
 Bo Petersson Kolmården
 GRATTIS!

Som vanligt kommer priser från Jonny Ekdahls produktion
 Nu är det dags för korsord 3-2018. Lösningar ska vara in-
 sänd senast 1 november 2018 under adress
 Redaktören Flottans Män
 Författarevägen 9
 371 63 LYCKEBY
 LYCKA TILL!

Lösning Korsord 2 2018

Jonny Ekdahls Knåp och Knep

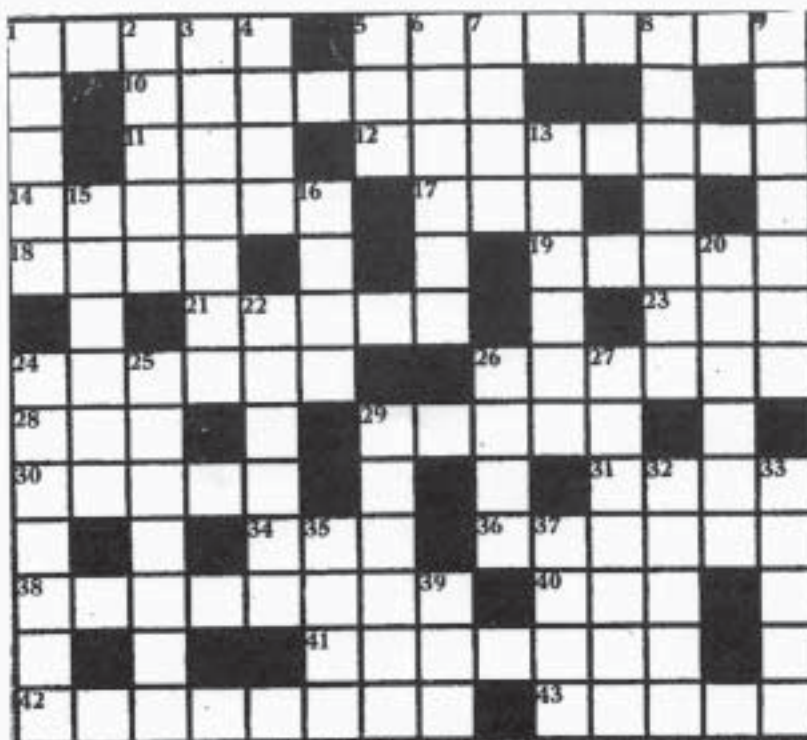
Vågräta ord

1. Smalnande portpelare.
5. Skenbar.
10. Otvungenhet.
11. Kulthandling.
12. Gastarop.
14. Toppfigurer.
17. Gemak.
18. Positiv strömpol.
19. Franskt studium.
21. Ädel gas.
23. Kyrkobruk.
24. Rödblöt.
26. Kvidit.
28. Blad.
29. Skrämd.
30. Kanske rökarenamn
31. Engelsk skolort.
34. Så många sådana har ingen katt.
36. Fränsäga.
38. Så är vissa finkar.
40. Adelspajas.
41. Gosse i Visbygränd.
42. Hitlers teaterkonst.
43. Åtbörder.

Lodräta ord

1. Att envist kräva.
2. Långsamt.
3. Rå.
4. Försvarsorganisation..
5. Zeus' barndomsberg..

6. Indisk oceanvind.
7. Kynne.
8. Nattmusik
9. Kunglig WC.
13. Påpassliga.
15. Utan slut.
16. Klädsel.
20. Har varmt i stugan.
22. Orma sig.
24. Är kanske rökaren.
25. Kände kärlekskonsten.
26. I svinhus och kyrka.
27. Övergiven vik.
29. I slott, men ej i koja.
32. Funderat.
33. Grannar.
35. Noll.
37. Blyg blomma.
39. Spisa - i Stockholm.

Marin mineringsförmåga övades under Swenex

Som ett led i att stärka marinstridskrafternas operativa förmåga övades under Swenex 18 utläggning av sjöminor. Detta genomfördes i syfte att bidra till genomförandet av en kustförvarsoperation och momenten omfattade hela kedjan från planering till transporter och att lägga ut sjöminorna.

I övningsscenariot var Sverige angripet och ett anfall mot svenskt territorium bedömdes vara nära förestående. Redan utlagda sjömineringar beslöts därför att kompletteras med flera nya. Sjöminor hämtades ur förråd och beslut fattades, om att transporten skulle ske med flygvapnets transportflyg för att snabbt flytta sjöminorna. Minorna transporterades skyddat till en flygbas och lastades på speciella lastflak, som direkt kan lyftas in i flygplanet.

Flygvapnets Herkules-flygplan transporterade därefter sjöminorna till en flygbas, där minorna lossades och påbörjade en skyddad vägtransport. Målet var en lastkaj, där ett av marinens fartyg lastade ombord minorna.

I skydd av mörkret löpte fartyget ut för att lägga ut mineringen och därmed ytterligare förstärka skyddet av en viktig kuststräcka, där de marina förbanden, nu med ökat skydd, kunde fortsätta att bedriva kustförvarsoperationen.

– Mineringsmomenten har genomförts på ett mycket professionellt sätt av all inblandad personal ur flera olika stridskrafter och förband för att hamna på rätt plats i rätt tid. Detta är ett exempel på, hur de marina stridskrafterna bidrar till Försvarmaktens operativa förmåga och skydd av Sverige, säger flottiljämiral Anders Olovsson Marintaktisk chef.

Carolina Lorentzson Nilsson

Minorna lastades på speciella lastflak och rullades ombord på flygplanet. Foto: Peter Flygare/Försvarmakten

Soldater skyddar platsen där lastning sker.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/
Försvarmakten

Genom ett vackert landskap går fordonskolonnen mot platsen där den viktiga lasten ska hämtas.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarmakten

Sjöminan lastas och surras på minrälsen.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarmakten

Sjöminan lämnar avlöpningsbanan för att finna sin plats på botten.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarmakten

UPPGE KOD
SENIOR

Minisemester till havs

När du åker på en 40 timmars kryssning till Helsingfors får du lyxigare shopping och matupplevelser – allt mellan fine dining och skaldjur. Kryssa med Galaxy för ett dygn av nöjen, underhållning och shopping. Gäller 12.8–19.12 2018.

GALAXY
BALTIC PRINCESS

PRIS
EX

0:–*

Per person

Kryssning

* Ingår: Del i B2-hytt sön–ons.
Tillägg fönsterhytt fr 50:– per person.
Prisex gäller vid köp av frukost eller buffé.

HELSINGFORS

PRIS
EX

150:–

Per person

Kryssning

Ingår: Del i PROM2-hytt sön–ons.
Tillägg fönsterhytt 125:– per person.

SILJA LINE

Boka på 08-22 21 40 | Uppge kod SENIOR
Begränsat antal platser. Prisex gäller när 2 personer delar hytt.

*Vid midsommartid fick Flottans Män ta del av marinchefens sommarbrev till sin personal. Jag har valt att ta in delar av brevet, som jag tror kan vara av intresse för Flottans Mäns medlemmar och ber läsaren observera, att vissa tem-
pus m.m. inte stämmer, detta beroende på, att vi publicerar brevet först i september.*
Red

Kollegor!

Efter en kall och envis vinter var det nog inte många, som vågade hoppas på en vår, men solen och värmen kom med stormsteg. För många av oss stundar dessutom snart en välförtjänt ledighet, men innan vi ägnar oss åt semesterfirande, vill jag kort återge läget i marinen.

Det är ingen underdrift, att marinen har haft ett intensivt halvår med högt tempo med varierande verksamhet som utbildningar, övningar, insatser, ceremoniell verksamhet och en hel del annat. Huvuddelen av verksamheten har varit planerad, men vi har även fått hantera uppkomna uppgifter, i vissa fall dessutom med extremt korta tidsförhållanden. Flexibla och fokuserade på att alltid lösa uppgifter är ett signum för marinens personal, ni gör alla ett fantastiskt arbete och i många fall mer än jag som chef kan begära. Tack!

Bildandet av marinstaben - "Ledning för ett starkare försvar". (förkortat)

Arbetet med en hopslagning av för marinens del MTS och PROD Marin till en marinstab samt utflytten till Muskö pågår med högt tempo. Förändringsarbetet, som nu genomförs, är ett resultat av en genomförd analys av ledningsförmågan, där vi ska bli robustare och öka vår operativa effekt, där spridning är en del för att öka just robustheten. Vi ska vara på plats i ny gruppering 2019-01-01. Etableringen av marinstaben är ett omfattande arbete med flera delprocesser och i skrivande stund arbetas det intensivt för att få till detta på bästa möjliga sätt. Nu närmast har ett bemanningsarbete inletts, där vi sätter namn på de olika befattningar, som kommer att finnas i den nya organisationen. Bemanningsarbetet kommer att genomföras i flera steg och beräknas vara klart i sin helhet kring vecka 41. Parallellt med bemanning pågår arbeten med att planera och iordningställa utrymmen på Muskö för marinstaben.

Personalförsörjning

Rätt personal är en nyckelfaktor för att få till en fungerande förändring. Personalen är också nyckeln till att bygga krigsförband, vilket är min främsta uppgift. Jag nämnde i mitt förra brev, att år 2019 kommer ha stort fokus på personalförsörjning. Utbildningen går redan nu

för högtryck på förband och flottiljer och till hösten utökas som exempel grundutbildningen på Berga med ytterligare 40 individer. Det är positivt att få in mer personal, men det kräver samtidigt mer av förband och flottiljer i form av fler instruktörer och ett behov av en utökad infrastruktur. Jag vet, att det på förband och flottiljer arbetas hårt för att hitta optimala lösningar för detta. Under våren har marinen både tillförts ny men givetvis även fått tillbaka än mer kunnig personal, som har tagit examen från bland annat den högre specialistofficersutbildningen, taktiska stabskursen och reservofficersutbildningen för att nämna några. Jag önskar ny personal välkommen och ni som är åter från skolor och utbildningar varmt välkomna tillbaka – Ni behövs!

Övnings- och insatsverksamhet (förkortat)

För att vidmakthålla och utveckla våra krigsförband är alla former av övningsverksamhet nödvändig, mindre och större, enskilt eller tillsammans med andra. Under maj genomfördes marinens största nationella övning, SWENEX, med fokus på försvar av eget territorium och svenska intressen. Övningen var knappt avslutad, förrän det var dags för nästa stora multinationella övning, BALTOPS, där vi i år deltog med ett mindre antal enheter (1). Det, jag vill säga med detta, är, att oaktat om marinen deltar i mindre eller större omfattning, så har det betydelse. Den säkerhetspolitiska situationen i närområdet har en fortsatt negativ utveckling, vilket skapar stor osäkerhet inom gråzonen. Genom marinens deltagande i övningsverksamhet och ständiga närvaro i området skapar vi lägesöversikt och kan snabbt identifiera avvikelser, som vi kan omhänderta. Närvaro bygger även självklart tröskeleffekt. Det har varit en bra och intensiv övningsverksamhet för alla marina förband och vi har lyft oss än mer i många avseenden.

Samtidigt med övningsverksamheten har marinen under amfibieregementets ledning tagit över ansvaret för Mali 08. Jag träffade kontingentschefen Adam Camél och delar av hans personal strax före avresan. Läget i Mali är oroligt och det är en riskfylld uppgift, vilket de senaste dagarnas attacker mot flygplatsen i Timbuktu vittnar om. Attacker mot både FN och civilbefolkningen

har dessvärre ökat. Adam och hela styrkan har förberett sig väl och jag har absolut största förtroende för, att de kommer att göra ett mycket bra jobb. Det är viktigt att vi ger allt tänkbart stöd både under insatsen och när de kommer hem.

Ansvarskultur och säkerhet (inte här)

Kommande verksamhet i korthet (förkortat)

Avslutningsvis lite kort om vad som händer under sommaren och hösten, när vi alla är åter. Marinen ingår i ett samarbete benämnt JEF - Joint Expeditionary Force. JEF är ett brittiskt ramverk för en snabbinsatsstyrka, som inkluderar ett samarbete med andra stater. JEF har ingen organisatorisk bindning till Nato eller annan multinationell organisation, men kan efter särskilda beslut användas inom ramen för till exempel FN-, EU- eller Nato-ledda operationer. Regeringen har beslutat om ett svenskt deltagande, där vi inledningsvis bidrar med två korvetter typ Visby med stödfunktion under perioden 2018-2020. Som ett led i samarbetet kommer en övning genomföras

i början på juli. I övningen ingår *HMS Visby* samt den brittiska fregatten *HMS Montrose*.

När huvuddelen av oss är tillbaka i mitten på augusti, drar verksamheten i gång ganska omgående. På agendan står bl.a. japanskt besök, övningar, marindagen i Karlskrona den 25 augusti och marinens dag på Berga den 15 september. Vi planerar dessutom för en minnesceremoni den 6 september, vilket är 50 år efter att Y62, en marinhelikopter av typ helikopter 4, störtade under en permissionsflygning där tio värnpliktiga skulle flygas hem för ledighet. Totalt var det tolv man ombord. Helikoptern nådde tyvärr aldrig slutmålet utan störtade sydost om Huvudskär i Stockholms skärgård och endast två överlevde olyckan.

Etableringen av marinstaben fortsätter under hösten parallellt med annan verksamhet och min målsättning är, att den ska påverka verksamheten så lite som möjligt. Ett stort tack för fantastiskt arbete och prestationer.

Jens Nykvist

Redigerat av Olle Melin

Veterandagen är en viktig dag där vi hedrar alla som har gjort insatser. Konungen medaljerade.

Att öva tillsammans både internt såväl som externt höjer den militära förmågan som i sin tur ger en ökad tröskelfekt

HMS Gladan är åter på svenskt vatten efter att ha bedrivit utbildning av elever kring Kanarieöarna.

SWENEX höjde marinens förmåga än mer där viktiga moment övades.

Övning

- en möjlighet att omsätta utbildningar och taktik i praktiken

Kännetecknande för den Marina bastjänsten är en hög grad av flexibilitet och förmåga till kraftsamling genom att sätta ihop de förmågor, som krävs vid aktuell verksamhet, något som skapar förutsättningar för resurseffektivitet och för en ökad ut hållighet.

Marinbasen har som huvuduppgift att stödja övriga marina förband med marin bastjänst. Sjöstridskrafterna ska, när helst behovet uppstår, skyddat kunna fylla på sina förråd avseende exempelvis drivmedel, mat och vapen där de behöver det. Av denna anledning behöver man öva i de miljöer, som man ska kunna agera och verka i.

Den framskjutna förbandsdelens ledning sitter i en utdragen container och har det mesta för att på ett effektivt sätt kunna leda verksamheten, var helst de grupperar. Till sitt stöd finns en bakre stab, som skyddat kan bereda och leverera underlag till de, som ska verka ute i terrängen.

Det är blandningen av kompetenser och människor, som gör arbetet så bra. I ledningscontainern finns de, som behövs för just den här övningen och alla bidrar med sin särskilda expertis. En del har varit med många gånger tidigare och andra är nya, vilket bidrar till dynamiken och kunskapsöverföringen. Personalen kommer både från Marinbasens egna kompanier men även från de förband, som de ska stödja. Arbetet går ofta i ett högt tempo och fastän de sitter i en trång container, är det ändå högt i tak, som gäller i diskussionerna.

– Här lär man känna varandra, det föds många tankar. Kunskapsöverföringen är viktig och vi ökar nivån generellt, säger Joakim Sirland, till vardags chef för Bas skyddskompaniet och under övningen chef för ledningsplatsen.

Under övningen fick de oväntat besök i form av Försvarsmaktens logistikchef, Michael Nilsson, något som verkligen uppskattades.

– Det känns viktigt, när någon på den nivån kommer till oss för att lyssna på de, som gör jobbet och för att se, vilka utmaningar, som finns, säger Joakim Sirland.

Riktigt nya förmågor

Under övningen fanns inte bara de med stor erfarenhet på plats, utan även rekryter och blivande medarbetare till kompanierna fick möjligheten att vara med. Något, som

varit väldigt positivt, då det ger nykomlingarna en möjlighet att se, i vilket sammanhang de ska verka i och även få en chans att integreras i kompanierna. Det snabbar på processen att komma med i gänget.

Daniel Eriksson är en av dem. Han är blivande bas skyddssoldat. Under utbildningen har bas skyddsrekryterna lärt sig om en mängd olika vapen, om krigsformationer och hur man agerar i strid men inte så mycket om exempelvis, hur man signalerar. Så när han fick vara stabsassistent i bas skydds stabstält, så var det mycket, som var nytt för honom.

– Ja, signalering är nytt för mig. Jag har inte tränat samband, vi har mest lärt oss om hur systemen fungerar, men inte hur signalering funkar, så det är helt nytt. I början av veckan kändes det svårt och jag kunde känna, att jag stressade upp mig. Sen när vi var ute på ett eskortuppdrag och vi fick ett övat skadeutfall, fick jag skicka kodade meddelande om, att det fanns skadade och var vi var samtidigt som jag fick ta emot kodade meddelande. Men det gick jättebra. Det var många bollar i luften där en stund. Men det kändes bra och jag hade koll då och visste, hur jag skulle signalera. Det kändes som att jag jobbade bra under stress, säger Daniel Eriksson.

Ständigt insatsberedda

Swenex 2018 har varit tillämpad, det vill säga, att man på förhand inte haft kännedom, om vad som komma skulle. Det har varit många olika moment i kombination med en hög hotbild och det har gett förbandet med andra tillförda förbandsdelar möjlighet att omsätta utbildningar och utvecklade taktik i praktiken. Något, som är mycket bra och nödvändigt, för att bidraget till Försvarsmaktens samlade operativa förmåga ska nå den nivå, som behövs. Men i marinen är man också ständigt insatsberedd.

– Marinbasen i likhet med övriga marina förband bedriver övning, samtidigt som den övade personalen även upprätthåller beredskap och löser skarpa uppgifter, lika naturligt som självklart, säger krigsförbandschefen Jonas Westin.

Nu gäller det att ta hand om alla erfarenheter, som dragits. Övningen är inte slutförd, förrän de är omhändertagna på lämpliga sätt.

Carolina Lorentzson Nilsson

Ordergenomgång inför nattens kommande uppgift, alla måste vara väl insatta och ha samma uppfattning om vad som ska göras.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarmakten

Rollerna och kompetenserna är många. För att förbandet ska kunna rapportera till högre chef och ta emot behov och uppgifter är signalering en viktig del. Daniel är rekryt och på väg in i Baskyddskompaniet. Under övningen fick han bland annat känna på hur det är att ha rollen som stabsassistent. Något som också gav honom en inblick i flödet av allt det som sker.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarmakten

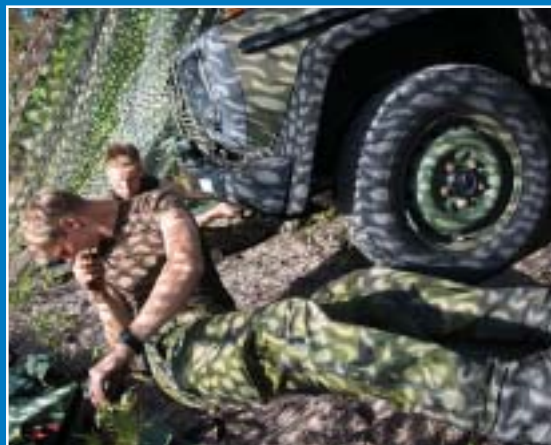
Taktiserande inför en kommande logistikförsörjning. Logistikkompaniets transportledare snackar ihop sig med representanten ur Baskyddskompaniet för att alla ska vara med på hur transporten ska gå till.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarmakten

Skydd och bevakning är en stor och naturlig del av arbetet på en grupperingsplats. Alla soldater har en grundläggande förmåga till att skydda sin egen grupperingsplats.

Foto: Mattias Larsson/Försvarmakten

All aktivitet sker skyddat. Driftstödsgruppen innebär en styrka för förbandet med den kapacitet de har att på plats avhjälpa eventuella problem. Rekryterna Timus och Jesper kunde framgångsrikt fixa fordonet som kunde återgå till övningen.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarmakten

SAGOLIKA JULMARKNADER

TALLINN 24.11.2018 – 5.1.2019* | RIGA 1.12.2018 – 6.1.2019*

TALLINN
1302:-
PRISEX
PER PERSON

RIGA
1312:-
PRISEX
PER PERSON

Vad är en jul utan en hederlig julmarknad?
Julmarknaderna i Tallinn och Riga har en magisk atmosfär med julstämning på högsta nivå. Här kan du handla godsaker som glögg, rostade mandlar och julkryddat te, varm soppa och pepparkakor. Handla julklappar och spana in alla lokala hantverk som doftande vaxljus, smycken och stickade strumpor, mössor och halsdukar av ull.

Tallinks julbord bjuder på spännande nykomlingar och traditionella klassiker. Kanske hittar du en ny favorit ombord som du aldrig testat förut?

Julbord ombord till Tallinn & Riga: 21.11–26.12.2018

KRYSSNING MED JULMARKNAD & SIGHTSEEING
INGÅR I PRISEX FÖR GRUPPER OM MINST 10 PERSONER:
– del i B2-hytt, 2-rätters à la carte-middag,
julbord inkl dryck, frukost t/r, julsightseeing

FÖR BOKNING & FRÅGOR:
08-666 34 87 | senior.swe@tallinksilja.com

TALLINK

*Med reservation för eventuella datumändringar.

**Bli medlem i "FLOTTANS MÄN",
kamratföreningen som värnar
om örlogstradition, kamratskap
och sjöförsvaret.**

**HOS "FLOTTANS MÄN"
FINNS ALLTID EN VÄN**

På näst sista sidan i tidskriften hittar du de lokala
föreningarnas kontaktmän

**Nacka Kapell
& Marintvätt**

VI HJÄLPER DIG MED: tvätt, mögelbehandling och
impregnering av kapell, markiser, förtält, båtdynor,
båtmattor samt reparationer, byte av blyttlås, rutor m.m

För mer information gå in på: www.nackakapelltvatt.se
Kontakta oss på telefon: 070-205 84 09
Ni hittar oss på Stenhuggarvägen 2 R,
Saltsjö-Boo Kummelbergets Industriområde

MANY COMPANIES TALK ABOUT MULTI-DIMENSIONAL DEFENCE. **FEW CAN DELIVER IT.**

GRIPEN

Gripen is a new generation of multi-role fighter aircraft featuring state-of-the-art technology.

RBS15 surface-to-surface missile system for anti-ship engagements and land attack missions.

Advanced surveillance and command systems, such as Sea Giraffe radars and 9LV Combat management system.

SURFACE SHIPS

Stealth corvettes and other vessels, dedicated for their missions. 300 years of shipbuilding in the making.

Unmanned underwater systems for MCM, anti-submarine warfare, anti-surface warfare and counter terrorism.

THE A26

The disruptor in submarine design and operations. Over 100 years of world-leading submarine development.

With centuries of innovative shipbuilding experience, 80 years of evolutionary steps in the air, few companies can match our defence solutions. We work relentlessly to create fighters, stealth vessels, future proven submarines, weapons, radar and communications systems one step ahead of the competition, that's what we at Saab call our *thinking edge*.

www.saab.com

SAAB

Marindagen 2018 blev en succé

Drygt 10 000 besökare kom till 2018 års marindag den 25 augusti. Förbudet för utländska medborgare innebär snarare en ökning av besökande, hur konstigt det än kan låta.

Marindagen har en stor betydelse på så sätt, att arrangemanget är ett sätt att visa Försvarens uppgift, alltså det svenska folket, hur man försvarar Sveriges mångåriga tradition av fred och frihet.

De besökande kunde bl.a. besöka olika fartyg, lyssna till musikkåror och följa verksamheten vid basförsvaret och hemvärnet samt se hur alla stödfunktioner till örlogsfartyg arbetar och hur viktiga dessa enheter är för fartygens verksamhet. Allt detta skedde i den unika miljö, som örlogsbasen i Karlskrona utgör.

Under en presskonferens fick jag möjlighet att tala med marinchefen Jens Nykvist. Han inledde med att tala om, hur stolt han är över sin kunniga och duktiga personal och att marinen har utgjort ett mycket stort intresse för de ungdomar, som sökt sig dit.

Men han kom också in på frågor om framtiden och att ha i planarbetet visat på behovet av en ny generation nya ytstridsfartyg, ytterligare två ubåtar samt ytterligare en amfibiebataljon.

Han framhöll vidare nyttan med det samarbete, som är etablerat med Finland och de värdefulla internationella övningarna. På direkt fråga, betonade han vikten av se-

gelfartygsutbildningen, som är en utmärkt verksamhet för ledarskap.

Marinbasen som samordnare med chefen Erik Andersson i spetsen samt övriga medverkande enheter gratuleras till en fantastisk dag.

Olle Melin

Marinchefen Jens Nykvist

Chefen Marinbasen kommandör Erik Andersson

Flottans Män från Karlskrona och Karlshamn försökte värva medlemmar. Från vänster Stellan Andersson och Göran Kullving från Karlskrona samt Bo Ringdahl och Sewe Lindberg Karlshamn

Hemvärnets musikkår Blekinge marscherar in genom Högvakten. I täten hemvärnstrumslagare Lars-Johan Svensson

Barksegling fanns med i programmet

Marinens ungdomsmusikkår

Kön för besök HMS Halland

Fotografer Ulla och Olle Melin

Lokalföreningarna informerar

Region Nord

Härnösand

Flottans män på premiärtur

En grupp medlemmar i föreningen Flottans män i Härnösand var i början av juni med på premiärturen med Härnösands nya turbåt *Ceres*. Fyra timmar på Ångermanälven, Storfjärden och farvattnen runt Åbordsön och Hemsön avverkades i strålande väder.

Skepparen Patrik Kristiansson och hans flinka personal hade också dukat upp en buffé med bland annat havets läckerheter, som de knappt 50 resenärerna avnjöt under färden.

”En fantastisk resa”, kommenterar den helnöjde föreningsmedlemmen Curt Andersson från sin stol på akterdäck. ”Vackert väder, en fin båt, trevliga människor och god mat. Vad mer kan man begära?”

Patrik Kristiansson berättar, att de ordinarie turerna med *Ceres* startar den 3 juli. Aktuella dagar är tisdagar, fredagar och lördagar. Vissa dagar blir det också matservering med fartyget liggande vid kaj i Härnösand.

”Vårt mål är att utveckla Härnösand till att en välkomnande port till Höga Kusten och ett självklart gästhamnsval”, berättar Patrik

”Vi satsar bland annat på turer på Ångermanälven och längs Höga Kusten. Turlistan anpassas så, att vi och *Ådalen III* inte konkurrerar utan kompletterar varandra. För kunderna innebär detta ett utökat utbud.”

I planerna ingår även att utveckla turistinformationen och gästhamnsverksamheten i Härnösand.

Uno Gradin

Region Mitt

Gotland

Kära Marinstuga. ÄNTLIGEN!

Ditt tidigare liv på Söderväg 56 i Visby har inte varit lätt. Att vara förläggningsbarack, kyrka och föreningslokal för Flottans Män är utmanande. Nu har ditt tidigare liv för-

En trio nöjda resenärer under Flottans mäns tur på böljan blå, från vänster Åke Semb, Ulla Fahlman och Gunnar Engstrand.

Foto Uno Gradin

hoppningsvis avslutats i harmoni. Må du vila i frid.

Lördagen den 16 juni invigdes Nya Marinstugan i Visby. Ett gediget förarbete har gett ett lysande resultat. Tack vare ett fad-

derskap med ett generöst stöd från Skeppsredare Eric D. Nilsson och GotlandsResor har under våren 2018 en ny Marinstuga i Visby sakta men säkert vuxit fram. En stuga för samkväm och kamratskap men även för

att väcka, inspirera och stödja ungdomars intresse för maritima utbildningar och yrken, men också för att fylla allas vårt behov av att ha en gemensam maritim mötesplats med intressanta maritima program. Glam och skoj blandat med allvar. Med hela Östersjön omkring sig har Marinstugan goda utsikter att kunna bli en inspirerande plats.

Den nya Marinstugan ligger i Villa Manhem inom GotlandsResor/Scandic Visby i direkt anslutning till Visby hamn. Vad är då Villa Manhem? Jo, en av de tidigaste bostäderna utanför ringmuren med ett stort kulturhistoriskt värde. Längst ned i huset har också varit cykelverkstad i ett rum, som senare döpts till Engströmska rummet. 2009 byggdes huset om till dess nuvarande form med bl.a. konferens- och frukostutrymmen för hotellet. Den 16 juni fortsätter historien i detta hus. Marinstugan flyttar in och ger det Engströmska rummet dess nya namn Marinstugan. Angränsande rum tillägnas Eric D. Nilsson som Skeppsredarens rum. Ett nytt liv påbörjas i Villa Manhem. Nu har ramarna för nya Marinstugan formats.

Flottans Män Gotland och Gotlands Sjövärnsskär träder nu tillsammans in som likvärdiga avtalspartners med GotlandsResor i Marinstugan, en gemensam stuga som kommer ge bägge föreningarna goda möjligheter att utveckla sina verksamheter.

I Marinstugan är ambitionen, att en arbetsmodell ska växa fram, som genom samverkan med lokala maritima föreningar/organisationer aktivt ska verka för att ungdomar väljer att studera och satsa på en maritim yrkesbana inom försvaret/örlogsflottan eller civilt inom handelsflottan, kustbevakningen m.m. I och med den nya Marinstugan kommer det att planeras olika slag av aktiviteter, som ska bidra till, att dessa ambitioner infrias. Nya Marinstugan etableras därmed som en maritim mötesplats/samlingslokal inklusive en undervisnings- och föreläsningssal för exempelvis navigationskurser för ungdomar. Vidare ska olika slag av riktade rekryteringsinsatser genom-

föras, bl.a. en årlig rekryteringsmessa (årskurs 9 inför gymnasievalet) i samverkan med sjöfartsnärings och Wisbygymnasiets Sjöfartsprogram.

Ett programarbete avseende 2018/2019 har påbörjats i syfte att precisera och successivt genomföra olika insatser för att därmed infria nya Marinstugans ambitioner och vårt gemensamma ansvar, för att ungdomar väljer en framtida maritim studie- och yrkesbana.

2022 fyller svenska flottan 500 år. Låt oss alla se detta år som en utmaning så, att vi tillsammans kan skapa intressanta aktiviteter kring detta. Nya Marinstugan ger oss bra förutsättningar.

Vi, Flottans Män Gotland och Gotlands sjövärnsskär, tackar främst Eric D. och GotlandsResor. Stort tack också till Gotlands försvarsförening vars beslut att stödja med ett bidrag, möjliggör vidare utsmyckning av Marinstugan förhoppningsvis några model-

ler av örlogsfartyg med gotlandsanknytning, t.ex. av flygplanskryssaren *Gotland* och stadsjagaren *Visby* kan komma att beställas och bidra till att ge Marinstugan ett värdigt och trivsamt innehåll.

Vi tackar vidare alla våra vänner i öns maritima kluster – föreningar, organisationer, myndigheter och företag (ingen nämnd och ingen glömd), Försvarsmakten/Gotlandens regemente, militära kamratföreningar, Gotlands försvarsmuseum samt Riksförbundet Flottans Män/kanslichefen och Sjövärnsskärernas Riksförbund/generalsekreteraren, som alla uppvaktade och lyckönskade oss vid invigningen.

”Navigare necesse est” ”Att segla är nödvändigt”. Alla önskar nu Nya Marinstugan i Villa Manhem välkommen att påbörja sin nya spännande seglats.

Lars Ellebring

Norrköping

Månadsträffen den 16 maj innebar ett uppskattat återseende av Druid-Ordens trevliga lokaler, där ett knappt 50-tal kamrater samlats i den ljumma vårvällen. Efter ärtmåltiden följde ett föredrag om ubåten *HMS Gotlands* utflykt 2005-2007 och de äventyrliga övningar, som utfördes tillsammans med US Navy utanför den väldiga flottbasen i San Diego på USA:s sydvästskust.

Amerikanarna, som var mycket angelägna att lära sig upptäcka den lömskt smygande svensken, fick här bittert erfara, att detta

inte var någon helt trivial uppgift. För de svenska sjömännen å sin sida blev de stora oceandjupen en ny erfarenhet. Av praktiska skäl och humanitär hänsyn, företogs resorna mellan kontinenterna med hjälp av transportfartyg.

Som vanligt i ubåtssammanhang var det entusiasten Willy Almberg, som arrangerat kvällens underhållning. Kunnig föreläsare var en marinofficer, vars bakgrund i sammanhanget är att han, som ungt befäl ingick i en av de besättningar, vilka tillsammans

med ubåten hyrts in av den amerikanska marinen, under den lite drygt 2 år långa expeditionen.

Den här gången var det den nye medlemmen Åke Magnussons tur att välkomnas och presentera sig för kamraterna. Åke berättade kort om sin sjöofficersbakgrund och hur den ledde till en tjänstemannakarriär på Sjöfartsverket. Även för Göran Nordström, som varit medlem sedan en kort tid, var detta ett första deltagande i en måltids-träff. Göran är bland annat känd som

Här ses kamraterna Rolf, Ulf, Per, Leif, Stig och Ingemar ta till sig endurokunskap

Stolt morfar Anders med Martina och Emilia

Tjejerna visar upp FM-plaketten med linjeskeppet NORRKÖPING

framstående pionjär i svensk sjökarteverksamhet.

På förekommen anledning hade Robert och Birger alla sinnen vidöppna för intryck, som kan bli användbara uppslag vid planering av nästa års Riksårsmöte, då Norrköping står som arrangör tillsammans med Västerås.

Till sommarens Grabbkväll den 7 juni, kom världsstjärnorna Martina och Emilia Reimander från Vikbolandet. Systrarna som representerar Försvarmaktens Enduroklubb (FME), blev Europamästare i lag 2017 och vid förra höstens Gotland Grand National, som är världens största enduro, kom de på första och andra plats. I skrivande stund återstår två deltävlingar av årets EM-serie och efter kommande Gotland Grand National, är det i november dags för International Six Days Enduro, som den här gången körs i Chile.

Det var den berättigat stolta morfadern och FM-kamraten Anders Gustafson, som bjudit in tjejerna för att presentera endurosporten och visa upp sina häftiga hojar. De mogna FM-grabbarna visade ett pojkaktigt intresse för de kraftfulla maskinerna och många minns ju sin egen MC-epok.

Den här varma men blåsiga försommars-

kvällen, serverades måltiden ute i det fria vid Marinstugan på Bråvalla, en måltid som toppades av Per-Oves förträffliga grillalster. Kvällens verkliga höjdpunkt och behållning, blev dock tveklöst de charmerande endurotjejerna och deras introduktion av en sport, som de flesta kanske inte visste så mycket om tidigare.

Med ödmjuk entusiasm och med morfar Anders som initierad och varsam regissör, berättade de unga racingstjärnorna om sin enduro och sina imponerande tävlingsresultat. Tjejerna gav även förbluffande prov på reparationer och annat, som ingår i förarens tunga plikt att ensam utföra ute på tävlingsbanan. Under hela den mycket intressanta föreställningen blev aldrig de kunniga syskonen svarslösa, när frågor av de mest skilda slag haglade över dem.

FME har all anledning att känna stolthet och värdesätta den bonus för klubben, som de proffsiga representanternas framstående bedrifter innebär. Deras ringa belöning för den här kvällens minnesvärda uppvisning, blev en FM-plakett och några slantar, som de tacksamma grabbkvällsbesökarna skramlat ihop.

Efter sommarens strapatser på land och till sjöss, vill vi i Norrköpingsföreningen

tillönska alla FM-kamrater en härligt avkopplande höst.

Bosse Petersson

Personligt inlägg

Av ålders- och familjescäl kommer jag inom kort att flytta till Örebro. Här finns ingen FM-förening, varför jag bestämt mig för ett fortsatt medlemskap i Norrköping. Mitt deltagande i möten och aktiviteter kommer givetvis att bli begränsat och det i sin tur betyder att jag inte längre får den insyn i föreningens verksamhet, som krävs för att vara informatör på de här sidorna eller i lokalpressens föreningsnotiser.

Det uppdraget har för mig varit en mycket lärorik och inspirerande uppgift, som jag kommer att sakna. Nu vill jag rikta ett tack, i första hand till redaktionen för ett fint samarbete, men även till de kamrater, som sagt sig uppskatta mina skrivelser. Självklart vill jag speciellt tacka ordförande Robert, som gav mig förtroendet att förmedla denna föreningsinformation.

Med förhoppning att kanske kunna återkomma i något sammanhang, hälsar och tackar Bosse Petersson

Karlshamn

Våren startade den 13 maj med en busstur från vår klubbstuga i Näsviken i Karlshamn. Vädret är underbart med sol, vind och vatten, som sätter spår i våra sinnen i första stoppet i Brösarps backar. Där fikar vi med kaffe och annat gott, som döljer sig i medhavda kaffekorgar. Man kan inte låta bli att tänka på, att man trivs bäst i öppna landskap. Brösarps backar bjuder även på en liten vandring bland gullvivor, backsippor och fältsippor. Tänk, vilken start på vår utflykt. Vi konstaterar, att vår utflykt kommer att ge många underbara intryck. Vi hamnade i Skånes matrunda. Glöm inte att fylla på ert eget skafferi, när ni är här. Till sist glöm inte att njuta av det landskap, som gör allt detta möjligt och inspirerar oss alla.

Färden går nu vidare till Åsgård-Holkestorp, där vi kan provsmaka gårdens produkter. Ågarna berättade, att man skulle ordna fårsafari i sommar med traktor och vagn från gården ut till de natursköna betesmarker, där en av gårdens Bordercollie valpar in får och lamm av Gotlandsras för klapp och gos. Åsgårds ägare berättade även om sin växtodling av bland annat ursprungliga äldre spannmålssorter som spalt (dinkel) och emmer.

Efter detta mycket intressanta uppehåll går färden vidare till Persgård, en mycket vacker gård. Här odlar man brun och gul senap och förädlar den enligt egna recept. Gårdsbutiken erbjuder äkta skånsk senap utan tillsatser. Möjligheter finns även att tillverka sin egen senap. Några exempel på senapssorter, som fanns tillgängliga i gårdsbutiken, kan nämnas: korvasenap, dijongsenap, lavendelsenap, äppelsenap och många andra sorter finns i affären. Jag måste säga, att detta var en upplevelse. Godast var jättestark senap. En annan vara, som provsmakades av många, var pågaröra och tösaröra.

Efter dessa besök var vi hungriga och åkte till Kiviks musterier, där lunch var beställd på restaurang Kärnhuset. Maten var mycket god med en inspiration av äpple. Även kaffe och en liten kaka hade också smak av äpple. Recept gick inte att få ta del av. Vi fick också en guidad vandring i äpplets hus och trädgårdar med blommande äppelträd. Vi fick även ett 1 ½ timmes föredrag, om hur man hanterar äpple och hur man vårdar dessa smakrika klenoder. Dagen har tagit på våra krafter, vilket innebär, att vi åker hem med många nya tankar om detta kulinariska landskap.

Vår organisatör och guide Rolf Pärnhem skall ha ett stort tack för denna resa.

Nils Odenberger

Sveriges nationaldag gick vi tillsammans med ett tiotal föreningar traditionsenligt från torget till Rosengården, där det hölls tal och det bjöds på musik. Därefter samlades vi i stugan för korvgrillning och fika med hembakat. Tyvärr fick vi koka korven på grund av rådande torka.

Jag fick äran att dela ut en Ankarmedalj i silver till Ewa Olsson för lång och trogen tjänst som kassör i damklubben Ankaret.

Under Östersjöfestivalen genomfördes ärtsoppeseglingen. Traditionsenligt serverades besättningarna ärtsoppa med tillbehör i vår stuga. Ett 20-tal blekingsekor deltog i regattan.

Vi höll även öppet hus för våra medlemmar den helgen, där man kunde avnjuta kaffe med våfflor.

Under året har vi fortsatt att renovera vårt hus och vår tomt. Våra två ankare har fått en välbehövlig renovering i form av ny färg. Renovering av tre dörrar har också genomförts. Vi fortsätter med att göra en del målning inomhus i höst.

I höst har vi ett fullspäckat program, där bland annat lokalföreningskonferens kommer att genomföras i vår stuga i oktober.

Sewe

Ewa Olsson belönades med ankarmedalj

Ewa Olsson och ordförande Sewe Lindberg

Nationaldagen. Klart för avmarsch

Karlskrona

Flottans Män Karlskrona på besök hos vänföreningen MK Peenemünde.

Den 8 - 11 juni företog vår förening en bussresa till vår vänförening MK Peenemünde på ön Usedom i Tyskland. Ett 35-tal deltagare hade anmält sig och såg med förväntan fram emot några trevliga dagar i Nordtyskland.

Varför MK Peenemünde? Lite bakgrund och historik:

År 2000 sökte föreningen i Tyskland en vänort i Sverige. De tillskrev då Sölvesborg i västra Blekinge och efterhörde intresse. Denna inbjudan sändes över till Flottans Män Karlskrona och vi beslutade att ta kontakt och göra ett besök i Peenemünde. Rolf Svensson, Hans Pettersson och ett par representanter ytterligare besökte föreningen år 2000 och blev mycket väl mottagna. Man blev snabbt överens om att inleda ett vänskapsutbyte.

Våren 2001 inbjöd vi en grupp från MK Peenemünde och det visade sig att en god vänskaplig kontakt var etablerad emellan oss.

Det har blivit ett antal besök mellan våra föreningar under åren. Hösten 2015 besökte ett 40-tal kamrater från MK Peenemünde oss i Karlskrona under två dagar. Det blev en mycket trevlig samvaro.

När MK Peenemünde firade 25-årsjubi-

leuden den 20 juni 2016 inbjöds vår ordförande Göran Löfgren samt Hans Pettersson och Sven-Otto Ullnér med respektive att delta i festligheterna i Karlshagen.

Nu tillbaka till nutid och den 8 - 11 juni. Första dagen kom vi till Stralsund, där vi intog en god middag och därefter hade möjlighet att bese staden. Stralsund var, näst Lübeck, Hansaförbundets förnämsta stad på 1300-talet och var i svensk ägo från 1648 till 1815, då den avträdde till Preussen.

På lördagen besökte vi Meeresmuseum i Stralsund, ett mycket intressant och sevärt museum. Därefter lunch i vackra Stralsund. Resan fortsatte på eftermiddagen till staden Wolgast, där några av våra tyska kamrater tog emot oss och gav en guidad tur och berättade om den vackra staden. Även Wolgast var en svensk stad från 1648 till 1815.

Efter stadsvandringen fortsatte vi till staden Karlshagen, där vi installerade oss på Hotel am Meer. På kvällen hade vi en mycket trevlig och otvungen förbrödringsmiddag tillsammans med flera av våra tyska kamrater. Mycket god mat och dryck samt allsång, vilken leddes förträffligt av Göran Kullving.

Efter frukost söndag morgon blev det avfärd till ett nyinrättat Marinmuseum i Peenemünde, där vi bl.a. gick ombord på ett mindre raketfartyg från DDR-tiden, *Tarantula 1*. Museet har byggts upp av medlemmarna i MK Peenemünde på mindre än två år, ett enastående arbete av många entusiastiska frivilliga krafter med beundransvärt resultat. Mycket sevärt!

Färden fortsatte därefter till Historiska Museet, platsen som var centrum för forskning och testning av V-1 och V-2 raketerna under andra världskriget. Anläggningen bombades under krigets slutskede, men byggnaden för det stora kraftverket står kvar och är inrett som museum. Peenemünde var både krigshamn och flygplats för Sovjet och sedan för DDR.

På vägen till Wolgast och lunch på restaurang Der Speicher besökte vi Gustav II Adolfs minnessten vid Friedhof. Stenen restes år 1930 till minne av kungens landstigning i Peenemünde år 1630 under 30-åriga kriget. Intill minnesstenen har ett mindre kapell uppförts.

Efter lunchen på Der Speicher åkte vi till Ostseebades Zinnowitz, idag tyskarnas badparadis, blev det en promenad längs stranden och de pampiga villorna, vilka beboddes av bl.a. Stasianställda under DDR-tiden.

På söndagskvällen var det en stor festmiddag med våra tyska kamrater i största gemyt. Tal hölls av vår ordförande Göran Löfgren och av MK Peenemündes ordförande Wolfgang Telle. Från Flottans Män Karlskrona överlämnade ordföranden en penninggåva till MK Peenemündes båtbyggarutbildning för ungdomar. Ordföranden i MK Peenemünde överlämnade en tavla till FM Karlskrona med motiv av kapellet invid Gustav II Adolfs minnessten i Friedhof. Kvällen fylldes av sång, glada skratt och trevlig samvaro. Som stämningsfullt avslut på kvällen sjöng vår medlem Eje Mårtensson svenska försvarets tapto.

På måndagsmorgon checkade vi ut och lämnade Karlshagen. Vi tog farväl av våra tyska vänner och fortsatte för en avslutande rundtur på Rügen för att besöka Hitlers planerade semesteranläggning Prora. Tyvärr kunde vi inte komma ända fram till anläggningen som planerat, utan vi fick beskåda den på avstånd, vilket var en missräkning, då flera av oss inte besökt Prora tidigare. Men ibland blir inte allt enligt plan.

En mycket intressant och minnesvärd resa i Flottans Mäns gemytliga anda, där också deltagarna roade varandra under resan och skapade en trevlig samhörighetskänsla.

Stellan Andersson

Gruppbild från besöket i Wolgast.

Wolfgang Telle överlämnar gåva till Göran Löfgren.

Kamrater från MK Peenemünde och FM Karlskrona i Karlshagen.

Trelleborg

Vid vårt majmöte fick vi sällskap av Bo Ringdahl och Sewe Lindberg från Karlskrona, som berättade för oss om svensk isbrytning.

Den första statsisbrytaren levererades från Lindholmens varv i Göteborg år 1926 och fick namnet *Atle*. För att hålla våra hamnar öppna på vintrarna började flera isbrytare levereras på 1950-talet. Wärtsilävarvet i Helsingfors, som under många år tillverkat isbrytare för Finland och Sovjetunionen, fick nu även beställningar från Sverige. Oden var den förste isbrytaren av sju stycken, som levererades från Finland.

Sverige har i dagsläget tillgång till *Atle*, *Frej*, *Ymer*, *Ale* och *Oden*, vilka är renodlade isbrytare. Oden byggdes i arktisk isklass för att kunna användas vid expeditioner till Arktis och Antarktis.

En isbrytare beräknas kunna bryta kärnis upp till 1,5 meters tjocklek. Kostnaden för att få assistans från en isbrytare ligger på cirka 42 000 kronor per timma.

Sjöfartsverket håller idag på med att projektera och upphandla ersättare för nämnda isbrytare. Kostnaderna beräknas till cirka 1,5 miljard per fartyg och första leveransen beräknas till 2020.

En trevlig kväll avslutades med en god middag och hemfärd en skön sommarkväll.

Sommarutflykten gick till "Skånska Slott och Herresäten". Under ledning av vår ordförande och eminente guide, Göte Lindberg, gick färden lördagen den 2 juni i strålände solsken och molnfri himmel. Vi passerade "Grevebanan", järnvägen mellan Malmö och Ystad, som byggdes för att transportera sockerbeter till sockerbruken. Marken skänktes av sju

gods därför namnet på järnvägen. Vi stannade till vid Bökebergsslätt, där det i 99 år legat sommarrestauranger och tivoli, ett mycket populärt utflyktsmål hos allmänheten. Bökebergsslätt var också ett änkesäte under Skabersjö slott, där bl.a. Greta Thott bodde och där hennes trolovade Hjalmar Gullberg tog sitt liv vid badbryggan.

Vi passerade Klågerups slott och hörde berättelsen om Klågerupskravallerna 1811, då 30 personer stupade, 190 tillfångatogs och två halshöggs. Toppeladugård ägs av Kulturen i Lund och är vida känt för sin fina avel och uppfödning av gäss. Fideikommissen Björnstorp och Svenstorp förvaltas av ätten Gyllenkrok och är stora producenter av "pyntegrönt" som används för utsmyckning vid Allhelgonahelgen och i juletid. Det om-sätts cirka 100 miljoner kronor.

Svenstorps slott vid Igelösa, norr om Lund, skulle gästas av den danske kungen Kristian V efter slaget vid Lund den 04 december 1676, men eftersom det blev Karl XI, som vann, intog han segermåliden istället.

Utav 32 sockerbruk i Skåne finns det bara Örtofta sockerbruk kvar, som också är Sveriges enda kvarvarande bruk. Örtofta slott är ett av Skånes äldsta, från 1350-talet, men är i privat ägo.

Trollenäs slott ligger som en pärla i den lummiga parken. Ägarna Ulf och Barbro Trolle har en boyta på 4000 m² fördelat på 96 rum. Slottet arrangerar bl.a. bröllop, middagar, konferenser.

Trolleholm hette en gång Eriksholm, men på 1700-talet ändrades namnet. Ägare har varit ätten Trolle-Bonde i flera generatio-

ner. Slottet inrymmer ett av Nordens största bibliotek med 45 000 volymer. Idag kallas slottet för "Det Skånska Harpsund". Vår lunch intogs på välkända Röstånga Gästgiveri. Det berättas, att Fritiof Nilsson "Piraten" och hans studiekamrater tog sig till Röstångamed taxi från Lund för att festa. Alla satsade en hundralapp för att roa sig och de kallades för "Den Skånska Akademien".

Mätta och belåtna fortsatte vi vår resa. Vi passerade Orups Sanatorium, som idag är rehabiliteringshem för bl.a. hjärnskadade. Vi stannade vid Övedskloster, som en gång i tiden var ett kloster, men köptes 1666 av riksrådet C M Lewenhaupt. I mitten av 1700-talet köptes slottet av Hans Ramel och är i ättens ägor fortfarande. Slottet är Skånes enda rokokoslott. Vi intog vårt eftermiddagskaffe på Sjöbo Gästis och beskådade deras elefantsamling, som består av cirka 3 500 stycken.

Vi började att ställa in kursen mot hemtrakten, men passerade först Marsvinsholms slott med anor från 1300-talet. Danska ätten Marsvin namngav slottet efter sig själv och marsvin betyder på gammalsvenska och danska "tumlare". Idag är slottet mest känt för sina teaterföreställningar på sommaren. Efter att passerat Abbekås, Hörte och Beddinge fick vi se Axel Ebbes "Famntaget" i Smygehamn. Som modell till denna vackra staty stod disponent Holmqvists på Gummifabriken dotter Birgit.

En nöjd skara deltagare, 32 personer landade vid föreningslokalen vid 17-tiden. Vi riktade alla ett stort TACK till vår excellente ciceron Göte Lindberg!

Vid junimötet, det sista innan sommarlovet, hade vi besök från Malmö av Jan

Steimer, en man som dristade sig till att hålla föredrag om färjelinjerna mellan Trelleborg och Sassnitz! Det visade sig dock, att Jan behärskade ämnet och kunde fångsla även en kräsen samling av trelleborgare.

Posttrafiken startade redan i mitten av 1600-talet mellan Vorpommern och Sverige och existerade från och till under dom följande århundradena. Det vi idag kallar Kungsleden mellan Trelleborg och Sassnitz, invigdes 1909 av Kung Gustaf V och Kejsar Wilhelm II av Tyskland, tillika kung av Pommern.

De första färjorna som trafikerade denna linje var *S/S Drottning Victoria*, *S/S Preussen*, *S/S Deutschland* och *S/S Kung Gustaf V*. Trafiken utvecklades, men det kan nämnas, att många långa och hårda vintar tärde på fartygen.

Så kom andra världskriget. Sassnitz blev svårt bombat. 1948 öppnades linjen igen, men då var det en annan regim. Östtyskland (DDR) hade bildats. Turistströmmarna och godstransporterna sökte sig den västliga vägen över Västtyskland ner i Europa. DDR:s hårda restriktioner för sina landsmän gjorde, att det nästan uteslutande var svenska medborgare, som utnyttjade linjen.

1958 satte SJ in sin nya färja *M/S Trelleborg* och DDR satte 1959 in nya *M/S Sassnitz*. Under 1980-talet satsade bägge länderna på nytt tonnage, *M/S Trelleborg(2)* sattes i drift 1982 och *M/S Sassnitz(2)* 1989. Under alla år har samtliga fartyg varit utrustade med järnvägsspår.

Efter murens fall utvecklades trafiken ännu mer och 1998 flyttades trafiken till det nya färjeläget i Mukran, som ligger söder om själva Sassnitz. Efter flera olika ägare och rederinamn och ökad passagerar- och godstrafik köptes ruten av Stenaline 2012, som har varit ägare sen dess.

Föredraget var mycket översiktligt och intressant. Som avslutning bjöd kökschefen på en sagolikt god kreolsk gryta!

Veikko Bern

Västervik

Vår traditionsenliga vårlunch genomfördes i år söndagen den 3 juni. Lunchens prefix kan bytas ut mot högsommar. Våren passerades nästan omärkt i år. Redan i början på maj infann sig högsommarvärmen i Västervik och den har sedan fortsatt och i skrivandets stund pågått under tre månader.

Vi var 22 "lättklädda" personer, som trotsade värmen och välkomnades av vår ordförande Åke Revelj med hustrun Birgitta med en svalkande bubbeldryck redan på farstubron utanför vår mysiga Marinstuga. När törsten var släckt, antrade vi stugan, där Åke inledde med att berätta, om vad som förevarit under våren och planerna in-

Vid medlemsmötet den 9 augusti gästades vi av Rolf Pärnhem, mångårig ordförande i Karlshamn. Rolf har besökt oss i många år och berättat dels om fakta och äventyr i flottan men också som boende och verksam i Sydamerika, bl.a. sju år i Peru. Rolf har också berättat om kultur och historia därför. Denna gång var temat: naturfolkens religioner och för dagen handlade det om Inka-folket. Vi fick veta, att Inka-riket spred sig från Ecuador genom hela Peru och ner till norra Chile inklusive det kända Macho Picchu och att kulturen fanns mellan 1438 och 1533. Det delades upp i olika områden; La Costa(kusten), är levde boskapen, La Sierra(Bergen) upp till 1880 meter över havet, här odlades majs, potatis och quinoa, därefter frukt- och ocaodling upp till 4000 meters höjd och därefter vidtog den trädlösa Punan. La Selva var djungeln.

Högst i rang var Härskaren, El emperador och riket styrdes av en rad moraliska och etiska grundprinciper och man hade tre hedersord: Ama Zuma- stjäla inte, Ama Llulla- ljuga inte och Ama Quella- var inte lat! Det senare kunde bestraffas med döden.

Inka-folket hade ett antal olika språk, dock inget skriftspråk. Huvudstaden hette Cuzco. Vi fick också förklarat för oss deras logiska tideräkningsmetod, som bara något påminner om vår moderna, men som var självklar för dem och baserad på solens gång. Varje månad var kopplad till olika aktiviteter, nu skall vi så, nu ska vi skörda, ungefär som vår bondepraktika. Viracocha var Skaparen, hans son var solen, solens maka var månen och stjärnorna var deras barn. En anekdot, som berättades, var samtalet mellan missionären och indianen. Missionären försökte övertyga indianen om sin religions förträfflighet och som bevis höll han upp sin bibel, varpå indianen svarade; Jag tror på solen, när solen slocknar och dör, dör allt levande – hur stark är din gud? En annan del av religionen var att man trodde på reinkarnation. Detta resulterade i, att de döda förvarades som mumier i flätade

Sveriges första havsisbrytare, *Atle*

korgar. I Mexiko, t.ex. kunde man, när något skulle firas, låna hem Morfar!

Samhällssystemet var uppbyggt som ett klasssystem med byteshandel. Det fanns fyra klasser. Högsta hövdingen hade fyra provinschefer som hade hand om 80 provinser, varje provins bestod av cirka 20 000 hushåll och leddes av en guvernör, som i sin tur hade två Caracas under sig och dessa ledde chefer för enheter som bestod av 100 hushåll, alltså ytterst utbyggd demokrati. Barnen testades i början av tonåren och deras mentala kapacitet bestämde, vilka sysslor man fick sig tilldelade. Var man duktig på att memorera, kunde man bli utvald till löpare, chasqui. Löparna sprang runt hela riket, etappvis, och spred nyheter och information.

Efter en trevlig och minnesvärd resa genom Inka-kulturen avnjöts köksmästarens välsmakande köttfärslimpa och så småningom avgick medlemmarna till väntande hemmahamn!

Sonny Spurr

för höstens verksamhet. Ett utsökt dukat sillbord med tillbehör och förberedda snapsvisor pockade sedan på uppmärksamheten. Inledningsvisan - "Än en gång därän bröder" fyllde atmosfären i lokalen och därmed var den tryckande värmen som bortblåst. Lunchen avslutades med kaffe och kaka och sedvanligt vinlotteri.

Ett stort och varmt tack till styrelsen och övriga för ett välordnat evenemang,

Tony Wärdig

Sommaren har varit fantastisk! Visserligen varmare än vanligt, men i Västervik har vi

haft en härlig sommar. Den nu ombyggda och mycket fina inre gästhamnen har varit välfylld nästan hela sommaren. En helg i slutet av juli hade Storebrobåtarna Boatmeet i Västervik. Vilka båtar! Bryggorna vid Slottsholmen formligen glänste.

Badtemperaturen var nästan som i badkaret och vid den nyanlagda badplatsen på Slottsholmen var det fullt varenda dag. Tänk att ha en så fin badplats mitt i staden.

Vi har fått fina besök också. Dock inte Marinen den här sommaren, men väl av flera vackra segelfartyg. Den mest intressanta är väl toppsegelfartyget Thor Heyerdahl med Kiel som hemmahamn. Det är ett skol-

Fartyget Thor Heyerdahl från Kiel i Västerviks hamn.

fartyg, som gör resor av olika slag. I Västervik var man med ett 50-tal ungdomar och 20 i besättning på färd mot Stockholm.

Oljeutsläppet vid Flatvarp utanför Lofthammar i vår kommun har fått stor uppmärksamhet. Det var en obehaglig olycka med ett Panamaflaggat japanskt fartyg på väg till Södertälje, som ändrat sin kurs för att komma närmare fastlandet och på sätt erhålla bättre mobiltäckning, med avstängda säkerhetssystem och trasig navigationsut-

Växjö

Växjöföreningen hade den traditionella vårstädningen av Marinstugan den 17 maj, då 12 tappra medlemmar städade och fejade både inom- och utomhus.

Eva-Lena bjöd på äppelkaka till kaffet och Lennart stod för lunchen som bestod av hemlagat rotmos och fläsklägg. Ett stort tack till alla som ställde upp.

Den 25 maj gjordes vårt andra studiebesök för året. Denna gång var målet Hylténs Industrimuseum i Gnosjö. Fabriken startade 1874 av Johan Edvard Hyltén och stängdes 1974. Då låste sönerna fabriken och gick hem. Allt ser likadant ut nu som vid nedläggningen. Det känns som, att tiden stått still. De flesta maskinerna är över 100 år gamla.

Här visas förutom den gamla verkstaden även kontoret, lagret och t.o.m. den gamla generatorm, som varit i drift sedan 1898. I verkstaden arbetar fortfarande maskinerna med remdrift och elektriciteten kommer från ett eget över 100 år gammalt kraftverk.

Gnosjö kommun köpte anläggningen 1976 och 1978 blev det museum. Det är ett utflyktsmål, som varmt kan rekommenderas. Guiden hade en stor kunskap och kunde berätta många historier om verksamheten.

Deltagare i vårlunchen

rustning. Fartyget heter Makassar Highway och är en 18 000-tonnare, 139 meter lång och 24 meter bred. Djupgåendet är 6,9 meter. Fartyget är specialbyggt för biltransport och hon hade 1 300 personbilar i lasten vid olyckan. Oljeutsläppet blev omfattande. Kustbevakning och Räddningstjänst var snabbt på plats och lade ut oljelänsar. Tillgänglig personal kallades in även från Försvaret.

Den lokalt organiserade FRG (Frivilliga Resurs Gruppen)

Gruppen leds av vår tidigare brandchef och kommunchef Conny Jansson. I gruppen ingår också den pensionerade översten Hans Ellervik, som arbetar med logistiken. Många av de boende i närheten deltar också i saneringsarbetet. Det lär vara cirka 90 000 liter olja, som läckt ut, så det är mycket att sanera. Mer om detta i särskild artikel i denna tidning.

Christer Warfvinge

Nationaldagen firades traditionsenligt med sill och potatis samt jordgubbstårta. Nationalsången sjöngs och flaggan halades högtidligt. Årets andra dragning i medlemslotteriet utföll med vinst till Kurt Olsson. Grattis Kurt!

Juli månad hade vi som vanligt uppehåll. Andra halvåret inleddes sedan med tisdags-träff den 7 augusti.

Annelie Sandgren

Region Väst

Halmstad

En sommar, som har varit väldigt mycket sommar t.o.m. långt innan den egentligen skulle börja, går, i skrivande stund, mot sitt slut. Vi är många som tycker, det är på tiden, att så sker.

Vid årets riksårsmöte erhöll undertecknad på Riksstyrelsens initiativ FM ankar-medalj i guld.

Lördagen den 26 maj gick den sedvanliga vårfesten av stapeln, även denna gång med medlemmar från KGS Lyngby. Ett lätt regn vid 14-tiden medförde en temperatursänkning till mer behagliga nivåer. Förutom trevlig samvaro, god mat och trevlig musik genomfördes en landskamp i boule. Denna vanns, efter hård kamp, av Sverige. Även i individuella grenar som slangbågeskjutning och luftgevärsskytte blev det svenska segrar denna gång.

Lördagen den 2 juni var det dags för invigning av "Folkets Rum" (Österskans). Föreningar var inbjudna att delta och "visa upp sig". Vi hade en liten utställning tillsammans med "Klubb Maritim". Tillställningen blev något "avslagen" på grund av rådande värme. Trots detta lyckades vi, endast två minuter efter vi öppnat, värva en ny medlem. Sedan gick det, tråkigt nog, lite sämre, men vi lyckades värva ytterligare en. Två nya medlemmar och ett bidrag från Kommunen på 1500 gjorde, att vår insats blev ok.

Nationaldagen firades på sedvanligt sätt med korvgrillning, umgänge, nationalsång m.m. Ett tjugofemtal medlemmar hade mött upp, glädjande nog. Efter förra årets tillställning diskuterades, med anledning av det låga deltagarantalet, om arrangemanget skulle fortleva. Efter omröstning beslöts om fortlevnad. Med tanke på årets tillställning, så var det ett bra beslut.

Söndagen den 10 juni var det åter dags för den årliga sommarfågelskjutningen i KGS Lyngby. Vi var 8 stycken "taggade" med-

Bildtext: FM:s representationslag på Österskans. Foto Leif Leihed

lemmar, som åkte iväg (lika många kom tillbaka). Vi välkomnades som vanligt med glada miner och morgonmat, inkluderande röda pölser. På den därpå följande skjutningen tackade vi genom att ta fem grensegrar av sex möjliga. En av grensegrarna fick avgöras av domarkommittén. En kuriositet i sammanhanget var, att vår ordförande själv svarade för tre av grensegrarna. Efter skjutningarna sedvanligt trevligt umgänge, goda smörrebröd och prisutdelning. Vi kommer även nästa år.

Söndagen den 5 augusti var det dags för kvartalsmöte, 8 % av våra medlemmar deltog. Förutom sedvanliga mötesförhandlingar genomfördes parentation över vår nyligen avlidne riksordförande, Johan Forslund.

Söndagen den 12 augusti hade vi vårt sedvanliga "Öppet Hus". Den "intresserade allmänheten" var inte så intresserad, som vi hade förväntat oss. Vi hade, enligt vår uppfattning, alldeles för få besökare. Något bra bortförklaring till varför det blev så, har vi inte.

Snart börjar höstterminen. Höstens första kamratafton har rubriken "En sjöman till häst". Håll koll på olika aktiviteter via vår fina hemsida.

Väl mött
Kjell A Jönsson

Jönköping

Flottans Män Jönköping lade häromkvällen till i ett SOS-möte i Nyarpstugan. Träffen inleddes med musik på kornett, då "Triumfmarsch ur Aida" framfördes. Sill, ost och smör (SOS) och jordgubbar med

glass var den skaffning, som backlaget hade dukat upp i den vackra kvällen med den strålande utsikten över Vättern – Götas innanhav. Bilder och film visades och berättelser från örlogsfartyg och handelsflottans

skepp från hav och hamnar flödade. Kvällen avslutades med musik, "Il Silenzio" på kornett.

Leif Aljered

Från vänster Måns Suneson, Bankeryd, Karl Harrius, Jönköping, Wilford Strandsäter, Jönköping, Folke Gustavsson, Norrahammar, Torleif Rubin, Bottnaryd, Hans Suneson, Bankeryd, Claes von Sivers, Bunn, Per-Åke Strandsäter, Jönköping, Jan Johansson, Habo, Jan Hallström, Hovslätt, Anders Lagerbielke, Jönköping, Sven-Anders Nyström, Habo, Eric Schalling, Bankeryd, Bengt Granrot, Taberg, Leif Aljered, Jönköping och Stig Karlén, Jönköping

Ängelholm

Vilken sommar vi fick i år. Det var skillnad mot förra året. Vi hade 35 grader i luften och 25 i havet och vissa dagar ett par grader ytterligare både i Skälderviken och Öresund. Tyvärr blir det lite för varmt inomhus. Man behöver en fläkt och lite luftväxling. Men att köpa en sådan i våra elbutiker var ingen lätt uppgift. Slutsålt för tillfället, kommer till hösten, var svaret.

Vi inledde sommaren med sedvanligt korum i vårt sommartält utanför Kajutan i början på juli under medverkan av kyrkoherde Åke Svensson och med musik av Gusten. Våra våffeldagar tisdagar i juli månad blev välbesökta. Vi bakade och serverade våfflor till cirka 135 gäster. Sammanlagt gräddades drygt 200 våfflor dessa fyra tisdagar i vår trånga "byssa". Ett varmt tack till Lars och Björn. I år hade vi ett rymligt tält på vår innergård. Tack vare lite tvärdrag ville alla våra gäster serveras i tältet på grund av värmen. Vår spargris inne i vår Kajuta tackar även för besöken.

Söndagsöppen Kajuta i september har vi den 16 och 30. I oktober är det vidare ärter och fläsk den 5 oktober kl. 19.00. I oktober har vi söndagsöppen Kajuta den 14 och 28,

i november den 11 och 25 samt i december den 9 och 30.

I november har vi ett planerat föredrag av flottiljamiral Eva Skoog Hasslum i samarbe-

te med F10:s Kamratförening och i deras lokaler. Årets julsamkväm är planerat till fredagen den 7 december kl. 19.00.

Gunnar Gunnarson.

Söndagen den 5 augusti 2018 fick vi besök av vår hedersmedlem kommandörkapten Vilhelm Ville Fritz i vår söndagsöppna kajuta. Från vänster: Björn Wiktorin, Kurt Romare, Wilhelm Fritz, Göran Kristiansson och längst till höger vår ordförande Lars Linde framför vår "byssa". Foto Gunnar Gunnarson

Födelsedagar

Vi hyllar

95 år född

1923-11-01 Knut Krantz NYNÄSHAMN
1923-11-15 Karl-Gustaf Svensson HALMSTAD
1923-12-03 Henrik Pettersson VÄTÖ
1923-12-12 Ingemar Lilius JÄRFÄLLA

90 år född

1928-10-03 Sven Loman VÄSTERHANINGE
1928-10-20 Sven-Olof Svensson VÄSTERVIK
1928-11-01 Per-Olof Eriksson V FRÖLUNDA
1928-11-11 Bengt Nordlöf JOHANNESHOV
1928-11-23 Olof Gunnar Drebbäck ALFTA
1928-12-19 Olof Håkansson KARLSKRONA
1928-12-22 Torild Eriksson NORRTÄLJE

85 år född

1933-10-19 Rune Kollberg MUNKEDAL
1933-10-26 Erkki Anttila TORSHÄLLA
1933-10-30 Bruno Andersson KRISTIANSTAD
1933-11-10 Holger Thufvesson STOCKHOLM
1933-11-11 Bo Brännström ONSALA
1933-11-16 Esko Kivijuuuri TORSHÄLLA
1933-12-03 Kenneth Melander SUNDSVALL
1933-12-11 Bert Thelander SUNDSVALL
1933-12-18 Tor Magnusson DEJE
1933-12-27 Tage Andersson V FRÖLUNDA
1933-12-31 Åke Söllvander VÄSTERFÄRNEBO

80 år född

1938-10-06 Karl-Erik Borg SKOGHALL
1938-10-09 Sture Bergman BROMMA
1938-10-13 Sven-Erik Karlsson RÖNNINGE
1938-10-14 Walter Johansson STAFFANSTORP
1938-10-16 Bengt Asterling VARBERG
1938-10-26 Willy Linden NORRKÖPING
1938-10-28 Sven Sahlsten LIDKÖPING
1938-11-01 Ingvar Nilsson GUNNEBO
1938-11-01 Örjan Sterner HANINGE
1938-11-03 Christer Ander BLIDÖ
1938-11-05 Anna Kuylenstierna MALMÖ
1938-11-06 Ingemar Gustavsson FLEN
1938-11-06 Carl-Gustaf Hjelm UDDEVALLA
1938-11-08 Eddy Borg FILIPSTAD
1938-11-12 Björn Carlgren NORRKÖPING
1938-11-12 Börje Kjellstenius BILLDAL
1938-11-13 Ulf Heumann STOCKHOLM
1938-11-14 Erland Mattsson GODBY, Åland
1938-11-17 Göte Nilsson RAMDALA
1938-11-17 John Sjölin HALMSTAD
1938-11-27 Kurt Edstrand SUNDSVALL
1938-12-01 Hans Segertoft VÄNERSBORG
1938-12-08 Gunnar Bäverstig DALBY
1938-12-15 Stig Hedberg VAXHOLM
1938-12-26 Jan Sjögren HALMSTAD
1938-12-27 Åke Hörnqvist VÄSTERHANINGE
1938-12-27 Bert Rosquist HANDEN

75 år född

1943-10-03 Per Wahlberg STOCKHOLM
1943-10-03 Christer Widgren VÄSTERHANINGE
1943-10-06 Anders Karlsson NORRKÖPING
1943-10-07 Ulf Edman DJURSHOLM
1943-10-08 Göran Harrisson LYSEKIL
1943-10-14 Lars Sjöfält HUNNEBOSTRAND
1943-10-16 Conny Bergquist HÄRNÖSAND
1943-10-16 Leif Aljered JÖNKÖPING
1943-10-17 Kjell Nilsson MÖRBYLÅNGA
1943-10-19 Kåre Andersson LINDOME
1943-10-20 Mac Gotthard STOCKSUND
1943-10-22 Rune Andersson STOCKHOLM
1943-10-23 Anders Rylander SÖDERTÄLJE
1943-10-29 Lars-Inge Andersson VISBY
1943-11-01 Hasse Ohlsson LYSEKIL
1943-11-02 Eilert Persson ÅRSTA
1943-11-04 Jonny Andersson HAGFORS
1943-11-04 Jan Dahlberg HÄSSLEHOLM
1943-11-06 Rolf Carlsson V FRÖLUNDA
1943-11-07 Hans Melin KARLSKRONA
1943-11-10 Erling Olsson LYSEKIL
1943-11-10 Daag Pedersén SLITE
1943-11-10 Jarl Simonsson ELLÖS
1943-11-10 Leif Erik Cederberg SEGELTORP
1943-11-14 Nils Hansson HÄRNÖSAND
1943-11-14 Ragnar Sköld STENHAMRA
1943-11-16 Anders Stävberg HÄGERSTEN
1943-11-17 Anders Olsson JÄRFÄLLA
1943-11-18 Ulf Larsson STOCKHOLM
1943-11-21 Leif Lirfeldt KOLMÅRDEN
1943-11-26 Aste Johansson LINDOME
1943-11-26 Tony Svahn VARBERG
1943-11-30 Håkan Hoffert KARLSKRONA
1943-12-02 Kenny Nilsson GÖTEBORG
1943-12-03 Kjell Nordström SUNDSVALL
1943-12-04 Sven-Anders Nyström HABO
1943-12-05 Leif Otto Ohlsson NYHAMNSLÄGE
1943-12-05 Björn Olander VÄSTERHANINGE
1943-12-05 Jörgen Persson NÄTTRABY
1943-12-06 Ulf Högberg HÄRNÖSAND
1943-12-06 Sven Stene KIVIK
1943-12-09 Helge Nilsson FAGERVIK
1943-12-18 Hans Cederholm VÄSTRA FRÖLUNDA
1943-12-18 Klas Peterson STUREFORS
1943-12-20 Janåke Jonsborg VADSTENA
1943-12-20 Jan Sjöbeck TRELLEBORG
1943-12-20 Tore Alexander Sundström GÄLLNÖ BY
1943-12-24 Lars-Olof Johnson KARLSKRONA
1943-12-26 Lars Grundberg ÄLVÄNGEN
1943-12-27 Gunnar Johansson VÄSTERVIK
1943-12-28 Berne Grönqvist GÖTEBORG
1943-12-30 Leif Lindberg NACKA STRAND
1943-12-31 Bert-Erik Karlsson HALMSTAD

70 år född

1948-10-11 Uno Remmert HANINGE
1948-10-14 Roland Nykvist SÖDERTÄLJE
1948-10-27 Håkan Olofsson STOCKHOLM
1948-10-31 Phillip Nielsen LYCKEBY
1948-11-05 Steve Dahlin KALMAR
1948-11-05 Krister Karlsson GÖTEBORG
1948-11-07 Inger Hellström SÖDERTÄLJE
1948-11-09 Hans Bodén NORRKÖPING
1948-11-15 Ingemar Ernberg ENEBYBERG
1948-11-16 Rolf Karlsson HALMSTAD
1948-11-18 Mats Eliasson MOHEDA
1948-11-20 Sven Reinart Bergsten SUNDSVALL
1948-11-24 Karin Bengtsson ÄNGELHOLM
1948-11-25 Marianne Hermin NYNÄSHAMN
1948-12-02 Wille Karlsson ÖSMO
1948-12-07 Erik Mattsson UPPSALA
1948-12-12 Olof Helmersson VARBERG
1948-12-13 Kenneth Nilsson V FRÖLUNDA
1948-12-15 Olle Jansson GRÄDDÖ
1948-12-23 Hans Wikman HÄRNÖSAND
1948-12-24 Ingemar Andersson HALMSTAD
1948-12-25 Bo Tjällström NORRKÖPING

65 år född

1953-10-14 Lennart Hellkvist TÄRNSJÖ
1953-10-20 Åke Schollin ÅRSTA HAVSBAD
1953-10-23 Linda Leibing Hedén ÖSMO
1953-10-24 Ulf Berglund ÖRNSKÖLDSVIK
1953-10-31 Göran Johansson ISTORP

1953-11-01 Jörgen Eriksson VÄSTERVIK
1953-11-04 Carl-Gustav von Konow LYSEKIL
1953-11-04 Leif-Erik Tullock SKÄRHAMN
1953-11-09 Hans-Åke Berndt LOMMA
1953-11-27 Mats-Peder Robertsson DROTTNINGSKÄR
1953-12-02 Anders Eriksson RÖDEBY
1953-12-10 Allan Laurin LANDSKRONA
1953-12-12 Göran Möllerstedt HÄRNÖSAND
1953-12-26 Stefan Olsson VÄSTERHANINGE
1953-12-30 Van Carlzon BRASTAD
1953-12-30 Roger Nordh UPPSALA

60 år född

1958-10-04 Kerstin Landon JÄRNA
1958-10-09 Tomas Frisk VÄXJÖ
1958-10-18 Göran Andersson JONSTORP
1958-10-24 Dag Sörman TRÅNGSUND
1958-11-26 Stefan Johansson LYSEKIL
1958-12-10 Leif Hansen MALMÖ
1958-12-14 Bengt Lagerberg HALMSTAD
1958-12-24 Risto Guerreiro GÖTEBORG

50 år född

1968-11-19 Elisabeth Mellberg KVISSLEBY
1968-11-23 Lars Günther Rydén JÄRFÄLLA
1968-12-25 Thomas Johansson RÖNNINGE

30 år född

1988-11-06 Nils Rydell HÄGERSTEN

Nya medlemmar

Vi hälsar följande medlemmar välkomna och önskar att alla skall få mycket glädje av medlemskapet.

Gotland

Krister Arweström
Eugen Charyszak

Göteborg

Robert Fredriksson
Henrik Kristensson
Bengt Persson
Tommy Stenvall

Halmstad

Lars Bergström
Lars-Erik Lindeborg
Ronny Pålsson

Jönköping

Claes Ahlbo
Bengt Granrot
Henrik Larsson

Ingemar Löf

Thomas Skogsmo

Karlskrona

Erik Lennart Meister
Peter Sjöberg
Mats Wagnborg

Karlstad-Värmland

Roland Löving

Norrköping

Jesper Lagnestam
Mats Persson

Norrtälje

Per-Arne Gustafsson
Erik Mattsson

Stockholm

John Fritsch
Robin Goldmann
Göran Granath
Hans Hedenfelt
Anders Rudin
Kjell Wikström
Lars-Erik Wählström
Bengt Djurstedt

Sundsvall

Birger Andersson

Södertälje

Fredrik Olsson
Henrik Sveidquist

Varberg

Gunnar Dahlber

Västerås

Rune Flinck
Jan Fäger
Mats Kristensson

Avlidna kamrater

Bertil Andreasson TORSLANDA

Född den 30 september 1939 Avliden den 5 maj 2018

Nils Bjällsjö VÄRNAMO

Född den 23 november 1935 Avliden den 15 maj 2018

Mats Bruto GÖTEBORG

Född den 9 mars 1956 Avliden den 3 maj 2018

Johan Forslund INGARÖ

Född den 6 maj 1946 Avliden den 30 juli 2018

Sjunne Johansson LIDEN

Född den 18 januari 1940 Avliden den 4 juli 2018

Sten-Åke Karlsson ÄLVÄNGEN

Född den 2 augusti 1928 Avliden den 28 september 2017

Bo Korsberg VOLLSJÖ

Född den 22 december 1938 Avliden den 7 juli 2018

Rolf Ahlin KARLSKRONA

Född den 24 december 1922 Avliden den 29 april 2018

Håkan Mattsson HAVDHEM

Född den 19 september 1945 Avliden den 22 juli 2018

Lennart Möller TRELLEBORG

Född den 23 juli 1928 Avliden den 19 juni 2018

Lennart Nilsson KRISTIANSTAD

Född den 25 oktober 1937

Ernst Norberg SUNDSVALL

Född den 7 december 1932 Avliden den 19 juli 2018

Kjell Nording VÄSTERÅS

Född den 28 mars 1938 Avliden den 23 juli 2018

Lars Nydén ASKIM

Född den 30 juni 1943 Avliden den 1 maj 2018

Doris Törnblom VÄSTERÅS

Född den 3 april 1925 Avliden den 17 juli 2018

Hedra våra avlidna kamraters minne med en gåva till Flottans Män. Pg 5 88 19-4.

Efter Din betalning sänder FM kansli blanketten till de sörjande.

Till minne av Rolf Ahlin

Kapten Rolf Ahlin Karlskrona avled den 29 april i en ålder av 95 år. Rolf kom i tjänst vid tiden för andra världskriget och var flottan trogen intill sin pensionering 1983. Han kom att

tjänstgöra ombord på många olika fartygstyper men också under långa perioder i landtjänst, då huvudsakligen i utbildningsbefattningar. Sina sista år i tjänst verkade han dels inom Karlskrona örlogsskolor och dels i staben för Sydkustens örlogsbas.

När Karlskrona örlogsskolor lades ned gjordes en minnesbok och i den grupp, som framställde boken, var Rolf en drivande kraft.

Rolf kom med i Karlskronaföreningen 1978 och blev hedersledamot år 2010. Han var en flitig deltagare i föreningens aktiviteter.

Till vår tidskrift levererade Rolf ett stort antal artiklar med historisk anknytning i de mest skiftande ämnen men också om livet ombord på våra örlogsfartyg.

Rolf var en mycket duktig skribent med mycket stora kunskaper i olika ämnen.

Rolf var som människa mycket ödmjuk och hade en personlig stil, som gjorde honom till en prydnad för flottan. Om någon uppfyllde epitetet en officer och gentleman, så var det Rolf.

Olle Melin

Hans Pettersson

Kontaktmän i förbundsstyrelsen och lokalföreningar

Styrelse och lokala föreningar kan även nås via hemsidan www.flottansman.se

Förbundsstyrelse och kansli

Tillförordnad förb.ordf	Göran Löfgren	0704-958 014	Saltö Torg 2 B lgh 1303	371 37	KARLSKRONA	goran.lofgren@tele2.se
Vice förb.ordf	Krister Hansén	070-381 03 12	Ripstigen 4	170 74	SOLNA	kristhans@msn.com
Sekreterare	Bo Schagerberg	0705-214 439	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN	bo.sch@bredband.net
Kanslichef	Lennart Bresell	070-774 31 83	Balingsnäs vägen 92	141 34	HUDDINGE	lennart.bresell@telia.com
Medlemsregister	Lennart Bresell	070-774 31 83	Balingsnäs vägen 92	141 34	HUDDINGE	lennart.bresell@telia.com
Infoansvarig	Bo Schagerberg	0705-214 439	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN	bo.sch@bredband.net
Webbmaster						
Kansli	Flottans Män	076-7786870	Teatergatan 3 Öppet tisdagar 9-16	111 48	STOCKHOLM	riksforbundet@flottansman.se

Region Nord

Representant i förbundsstyrelsen: Cawe Johansson

Härnösand	Åke Semb	070-603 93 59	Grönkullavägen 4F	871 60	HÄRNÖSAND	ake.semb@comhem.se
Sundsvall	Cawe Johansson	070-659 54 65	Backvägen 6	861 38	BERGEFORSSEN	astors.farg@spray.se

Region Mitt

Representant i förbundsstyrelsen: Krister Hansén

Gotland	Lars Ellebring	070-835 78 73	Furugatan 54	621 44	VISBY	lars.ellebring@live.se
Föreningslokal:	Marinstugan Gotlandsresor/Scandic Visby, Färjeleden 3,	621 58	Visby			
Haninge	Lars Engvall	070-661 58 74	Lilla Hundens gata 422	136 64	HANINGE	lars.g.engvall43@gmail.com
Norrköping	Robert Hillgren	070-836 59 92	Utsätter 9	610 28	VIKBO LANDET	robert.hillgren41@gmail.com
Föreningslokal:	Marinlokalen	070-836 59 92	Lansengatan 38	602 09	NORRKÖPING.	flottansman@telia.com
Norrköping	Kenneth Lundgren	076-166 95 66	Floragatan 9	761 31	NORRTÄLJE	kenneth.lundgren44@gmail.com
Föreningslokal:	FOS-huset		Regementsgatan 22		NORRTÄLJE.	(ej postmottagning)
Nynäshamn	Kjell Johansen	070-641 35 53	Båtsmansvägen 13	149 31	NYNÄSHAMN	kjelljohansen756@gmail.com
Stockholm	Örjan Sterner	070-627 53 97	Oden vägen 19	136 42	HANINGE	orjan.sterner@bredband.net
Kansli	Flottans Män	08-611 10 11	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM.	sthlm@flottansman.se
Södertälje	Thomas Westerberg	073-746 36 69	Ekenbergsgatan 30	152 43	SÖDERTÄLJE	t_westerberg@hotmail.com
Föreningslokal:	Notholmen		Hörningsholm,		MÖRKÖ	(ej postmottagning),
Västerås	Tommy Blomqvist	070-768 61 10	Stadshagsvägen 50	724 65	VÄSTERÅS	bm.k.b@tele2.se
Föreningslokal:	Flottans Män		Slakterigatan 10	721 32	VÄSTERÅS	vasteras@flottansman.se

Region Syd

Representant i förbundsstyrelsen: Göran Löfgren

Kalmar sund	Stefan Horndahl	070-554 41 80	Värdshusvägen 14	394 77	KALMAR	stefan.horndahl@hotmail.com
Karlshamn	Sewe Lindberg	070-625 60 92	Ronnebyvägen 260	374 30	KARLSHAMN	sewe@sewe.se
Föreningslokal:	Flottans män	0454-163 40	Lärkgatan 2	374 34	KARLSHAMN	
Karlskrona	Göran Löfgren	0704-958 014	Saltö Torg 2 B lgh 1303	371 37	KARLSKRONA	goran.lofgren@tele2.se
Kristianstad	Lars-Ingvar Elofsson	0765-10 04 72	Byastensvägen 10	291 77	GÄRDS KÖPINGE	navyman@tele2.se
Malmö	Hans Carlsson	070-376 73 89	Vendelsfrids gatan 6 A 6 tr	217 64	MALMÖ	malmö@flottansman.se
Trelleborg	Göte Lindberg	070-840 18 44	Kyrkgatan 9 A	371 31	KARLSKRONA	gote.lindberg@outlook.com
Västervik	Åke Revelj	079-341 14 26	Hornsvägen 15 M	593 54	VÄSTERVIK	akerevelj@hotmail.com
Växjö	Sten Svensson	0470-811 74	G:a Teleborgsvägen 12	352 55	VÄXJÖ	leifcarlsson41@hotmail.com

Region Väst

Representant i förbundsstyrelsen: Lars-Erik Uhlegård

Göteborg	Lars-Erik Uhlegård	0723-97 21 86	Åby Allé 23	431 45	MÖLNDAL	lars-erik@uhlegard.se
Föreningslokal:	Marinstugan	031-29 07 23	Örlogsvägen 6, Nya Varvet.	426 71	V.FRÖLUNDA	flottansmangoteborg@telia.com
Halmstad	Ulf Ångemo	070-350 09 14	Södra vägen 37	302 90	HALMSTAD	ulf.angemo@hotmail.com
Föreningslokal:	Marinstugan	076-880 70 53	Dragvägen	302 90	HALMSTAD	halmstad@flottansman.se
Jönköping	Måns Suneson	0706-372 106	Bergstigen 3	564 32	BANKERYD	mans.suneson@telia.com
Karlstad-Värmland	Bert Ågren	070-227 40 65	Nylandsgatan 9 A	664 65	KARLSTAD	bert.agren@gmail.com
Lysekil	Ove Eliasson	052-366 00 14	Lyse Gård 100	453 92	LYSEKIL	ove.eliasson@gmail.com
Varberg	Karl Henrik Weddig	070-686 70 71	Knut Porses väg 12	432 44	VARBERG	khweddig@gmail.com
Föreningslokal:	Gamla tullhuset	070-391 04 26	Otto Torelles gata 3	432 44	VARBERG.	
Ängelholm	Lars Linde	072-200 17 01	Lupingatan 9	262 62	ÄNGELHOLM	angelholm@flottansman.se
Föreningslokal:	Flottans Män	0768-49 48 61.	Östergatan 89	262 00	ÄNGELHOLM.	flottansmanangelholm@gmail.com

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen till:
FLOTTANS MÄN
Teatergatan 3,
111 48 STOCKHOLM

Vi fortsätter serien med Kjell Närkhammars bilder. Denna gång har valet fallit på en bild med Flottans musikkår i Stockholm på en av deras många konserter på Skansen. Dirigerar gör den legendariske musikdirektören Ivar Widner. Det andra fotot visar en flaggvakt framför kastellet på Kastellholmen. Det var i Skridskopaviljongen på Kastellholmen musikkåren hade sina lokaler, innan den blev Andra militärmusikkåren i Stockholm.

Till dessa bilder har jag kompletterat med en bild med musikkåren på Skansen 1908.

Närkhammars bilder

Skansen

Musikkårens historia och utveckling är djupt förknippad med Skansen. Engagemanget där började 1892 och upphörde 1954. Säsongen började de sista dagarna i april och slutade i mitten av september. Konserterna varierade mellan två timmar på vardagar och upp till sex timmar på helgdagar. Första måndagen i juli månad var musikkåren ledig och då svarade Frälsningsarmén för musikunderhållningen. Efter 1954 förekom enstaka konserter. Det växande TV-utbudet var kanske en av anledningarna till, att verksamheten upphörde.

Söndagen den 6 juli 1941 var en så kallad Folksöndag, där vuxna betalade 50 öre och barn 25 öre i inträde. Då konsertade Flottans musikkår på Solliden, dels mellan 1330 och 1630 och dels mellan 1830 och 2300, d.v.s. 7,5 timmars konsert. Helt otroligt! Detta var långt innan arbetstidsregleringens införande.

Ivar Widner (1891-1973) ledde Flottans musikkår i Stockholm åren 1932-1947 och det är utan tvekan hans namn, som förknippad med Skansenkonserterna. Han började som musikelev vid Västmanlands regemente (I 18) och var innan han kom till Stockholmsflottan musikdirektör vid Ing 4 i Boden och vid I 14 i Gävle.

I dag minns vi Ivar Widner för några marschkompositioner samt att han fått ge namn åt Militärmusiksamfundets högsta utmärkelse, Ivar Widnermedaljen.

Skansen 1908

Olle Melin

Uppgifter från boken *Kungliga Flottans musikkår Stockholm* från 1997.